

**ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr 20042**

**Speelheuvelstraat 30, Someren
Gemeente Someren
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-0);
Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek**

Concept versie 17-08-2020

(Zonder opmerkingen zal deze versie na 3 maanden als definitief rapport worden opgeleverd)

Richard Exaltus
Joep Orbons

Augustus 2020

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 20042

Speelheuvelstraat 30, Someren Gemeente Someren Inventariserend Veldonderzoek (IVO-0); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek

Colofon	
Opdrachtgever	Van Bree Someren, Vaarselstraat 8, 5711 RE Someren
Projectcode	20-061
Bestandsnaam	ArcheoPro Rapport Speelheuvelstraat 30, Someren 2020 08 17
Versie	17-08-2020
Status	Concept
Archis melding (OM nummer)	4862336100
Bevoegd gezag	Gemeente Someren
Opslagplaats documentatie	Provincie Noord-Brabant
ISSN	1569-7363
Auteur	Richard Exaltus, Joep Orbons
Projectleider	Richard Exaltus
Projectmedewerkers	Richard Exaltus, Joep Orbons
Onderaannemers	Niet van toepassing
Autorisatie	Drs R.P. Exaltus; senior-archeoloog
	
Uitgegeven door ArcheoPro © Copyright 2020 ArcheoPro, Eijsden	
ArcheoPro Sint Jozefstraat 45 NL 6245 LL Eijsden Nederland	
Tel : 0(0 31) 43 3672586 www.archeopro.nl	
Kamer van Koophandel Limburg: 14117581 e-mail: info@archeopro.nl	

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Algemeen.....	5
1.2 Locatiegegevens (LS02).....	5
1.3 Aard van de ingreep (LS01)	5
1.4 Onderzoek (LS01)	6
1.5 Doel- en vraagstelling	6
2 Bureauonderzoek.....	11
2.1 Methode en bronnen	11
2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem (LS04).....	13
2.3 Archeologie (LS01/LS04).....	19
2.4 Informatie amateurarcheologen (LS01/LS04).....	19
2.5 Historie (LS03)	24
2.6 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel (LS05).....	29
2.7 Onderzoeksstrategie (LS05).....	30
3 Veldonderzoek.....	31
3.1 Verrichte werkzaamheden (VS03).....	31
3.2 Resultaten booronderzoek (VS03).....	31
4 Conclusies en aanbevelingen (VS07).....	35
Bijlage 1: Verklarende woordenlijst.....	36
Bijlage 2: Archeologische tijdschaal	36
Bijlage 3: Literatuurlijst.....	37
Bijlage 4: Overzicht vondstlocaties.....	39
Bijlage 5: Overzicht archeologische monumenten	41
Bijlage 6: Overzicht archeologische onderzoeksmeldingen	41
Bijlage 7: Boorbeschrijving	47

Samenvatting

In juli 2020 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd voor een terrein aan de Speelheuvelstraat 30, Someren.

De aanleiding tot het onderzoek vormt de voorgenomen sloop van de huidige woning en vervanging hiervan door appartementen.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied in verband met de ligging in een gradiëntzone en op korte afstand van een (voormalige) waterloop tenminste een middelhoge verwachting voor resten uit het paleolithicum tot en met het mesolithicum. Door de ligging op een relatief laaggelegen deel van het dekzandlandschap is de verwachting voor nederzettingsresten uit het neolithicum tot en met de vroege-middeleeuwen hooguit middelhoog. Door de ligging tussen de historische bebouwing van Someren heeft het plangebied een hoge verwachting voor resten van bewoning uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. Deze verwachting geldt met name voor de langs de historische weg gelegen westrand van het plangebied waarop in het verleden ook bebouwing heeft gestaan.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied negentien boringen gezet.

Aan de hand van de resultaten van het met de zandguts verrichte onderzoek kunnen de in paragraaf 1.5 gestelde onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de C-horizont op het meest zuidelijke deel van het plangebied aanmerkelijk hoger ligt dan op het noordelijke deel. Het noordelijke deel van het plangebied ligt van oorsprong in een dalvormige laagte waarin veen is gevormd. Het oorspronkelijke hoogteverschil is door de inrichting van het terrein voorafgaande aan de bouw van de huidige woning, vrijwel volledig verloren gegaan waardoor nu de zone rond de bestaande bebouwing het hoogste ligt. Op het centrale en het noordelijke deel van het plangebied wordt een van nature slecht ontwaterde bodem, bedekt door een dik pakket vergraven en/of opgebracht zand. De top van het potentiële sporen niveau ligt hier op een meter of meer beneden het maaiveld. De kans op de aanwezigheid van (resten van) sporen is hier overigens klein door de van nature slecht ontwaterde en daardoor voor bewoning ongeschikte bodem. Bewoning zal op het plangebied altijd plaats hebben gevonden op het van nature aanmerkelijk hoger gelegen westelijke deel van het plangebied dat bovendien langs een historische weg ligt. In de langs de westrand van het plangebied gezette boringen is relatief veel baksteenpuin aangetroffen dat afkomstig moet zijn van de bebouwing die hier al in de negentiende eeuw stond.

De resultaten van het onderzoek geven voor het noordelijke- en het centrale deel van het plangebied in verband met de tot grote diepte verstoorde en van nature natte bodem, geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening zou moeten worden gehouden. Op het zuidelijke deel van het plangebied (ten zuiden van de boorpunten 4, 7, 12 en 17, kunnen nog (funderings)resten aanwezig zijn van de bebouwing die hier tot in de negentiende eeuw aanwezig was of van oudere voorgangers hiervan. In dit deel van het plangebied is echter geen nieuwbouw gepland. Indien hier echter ten behoeve van de nieuwbouw toch ingrijpende bodemverstoring zal plaatsvinden, kan door middel van proefsleuvenonderzoek worden voorkomen dat dergelijke archeologische resten ongedocumenteerd verloren gaan. De afweging óf, waar en in welke vorm nader archeologisch onderzoek benodigd is, is aan het bevoegd gezag, in dit geval de gemeente Someren.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Opdrachtgever	Van Bree Someren, Vaarselstraat 8, 5711 RE Someren
Contactpersoon opdrachtgever	Jeffrey Vlassak
Datum uitvoeringveldwerk	Juli 2020
Archis onderzoeksmelding	4862336100
Bevoegd gezag:	Gemeente Someren
Bewaarplaats vondsten:	Provincie Noord-Brabant
Bewaarplaats documentatie	Provincie Noord-Brabant

1.2 Locatiegegevens

(LS02)

Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Someren
Plaats	Someren
Toponiem	Speelheuvelstraat 30, Someren
Globale ligging	Aan de noordrand van de bebouwde kom van Someren
Hoekcoördinaten plangebied	177357 / 377603 177357 / 377710 177464 / 377710 177464 / 377603
Oppervlakte plangebied	0.53 Hectare
Eigendom	Projectontwikkelaar
Grondgebruik	Grasland en bebouwing
Hoogteligging	Ca. 26 meter +NAP
Bepaling locaties	GPS Garmin, meetlinten

1.3 Aard van de ingreep

(LS01)

Aard ingreep	Sloop van de bestaande bebouwing en vervanging door appartementen
---------------------	---

1.4 Onderzoek

(LS01)

In juli 2020 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd voor een terrein aan de Speelheuvelstraat 30, Someren.

De aanleiding tot het onderzoek vormt de voorgenomen sloop van de huidige woning en vervanging hiervan door appartementen (figuur 2).

Het plangebied ligt in een gebied dat op de gemeentelijke beleidskaart deels in een zone van categorie 3 ligt (hoge archeologische waarde) en deels in een zone van categorie 4 (hoge archeologische verwachting). Hier geldt een dubbelbestemming voor archeologie waarbij voor beide zones is vastgelegd dat archeologisch onderzoek verplicht is voorafgaande aan bodemingrepen die dieper reiken dan veertig centimeter en die meer dan 250 vierkante meter beslaan.

Het archeologisch onderzoek betrof een bureaustudie van een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O).

1.5 Doel- en vraagstelling

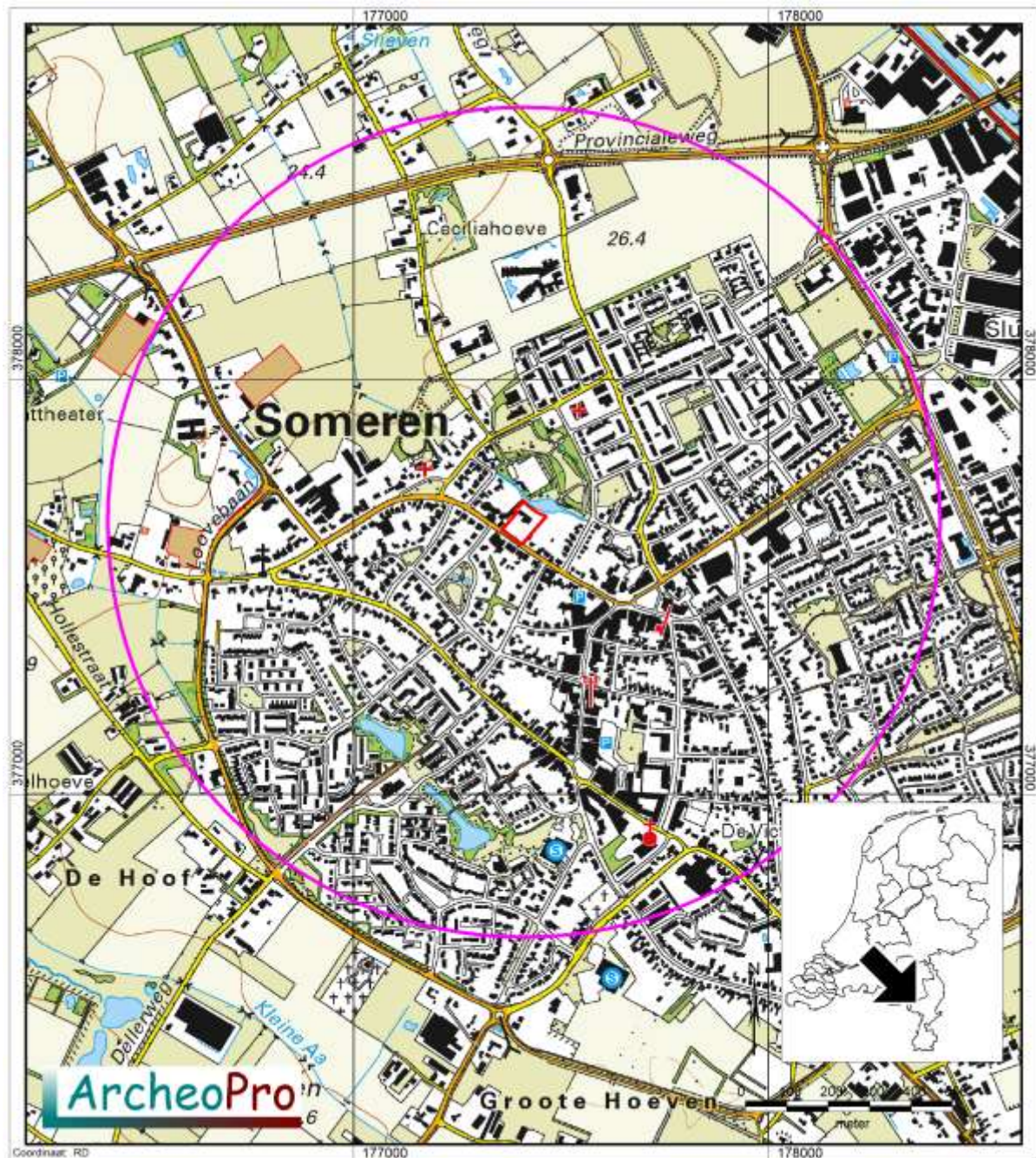
Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel op basis waarvan de volgende vragen beantwoord kunnen worden:

- Kunnen binnen het plangebied (nog) archeologische resten verwacht worden?
- Zo ja, in welke zones en op welke diepten is dit het geval?
- Wat zijn de verwachte prospectieve kenmerken van dergelijke archeologische resten?
- Welke vorm van veldonderzoek is geschikt om de verwachte resten op te sporen?

Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Aan de hand van de resultaten hiervan kan worden vastgesteld of binnen het plangebied daadwerkelijk archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

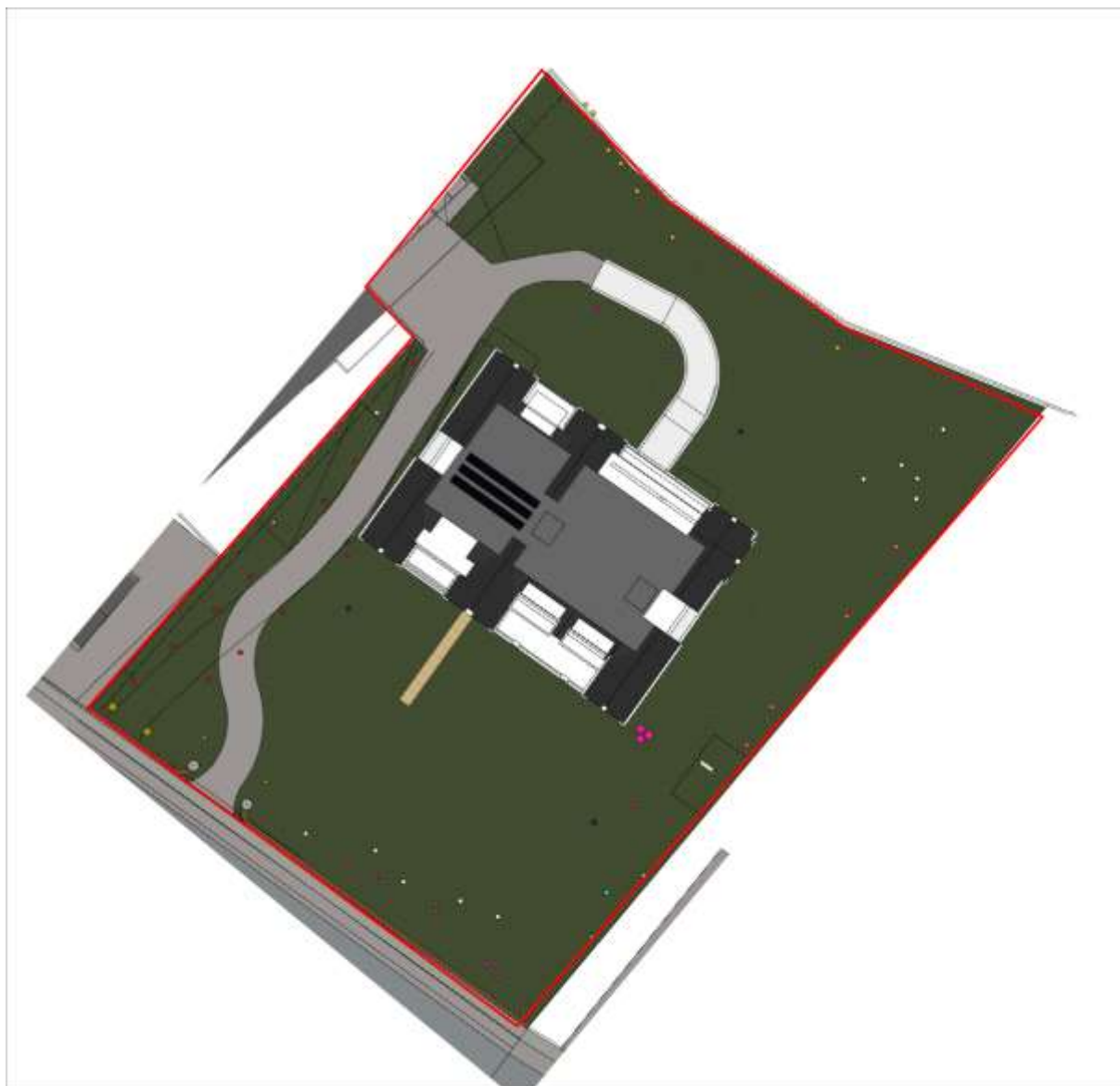
ArcheoPro voert haar onderzoeken uit conform de hiervoor vastgelegde normen en richtlijnen (KNA 4.0 en SIKB BRL 4000) en is in het bezit van de daarvoor vereiste BRL 4000 certificaten 4002 en 4003.

Het onderzoek is uitgevoerd door drs. R.P. Exaltus (senior KNA-archeoloog), drs. ing. P.J. Orbons (senior KNA-archeoloog/senior vakspecialist) en H. Rik (veldtechnicus).

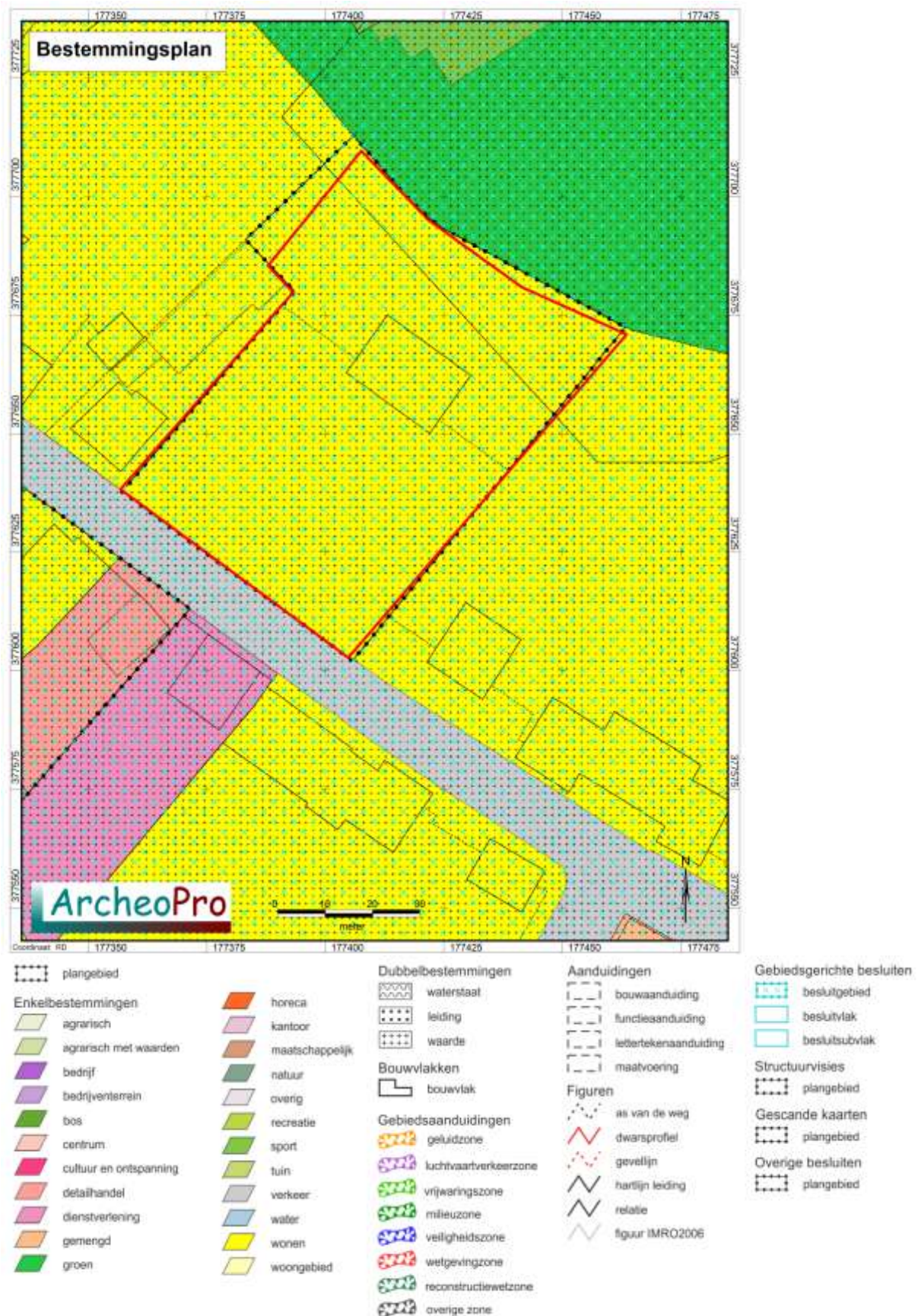
Figuur 1: De ligging van het plangebied (rood omlijnd) met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft ¹

¹ Bron: Kadaster Topografische Dienst, Emmen 2008.

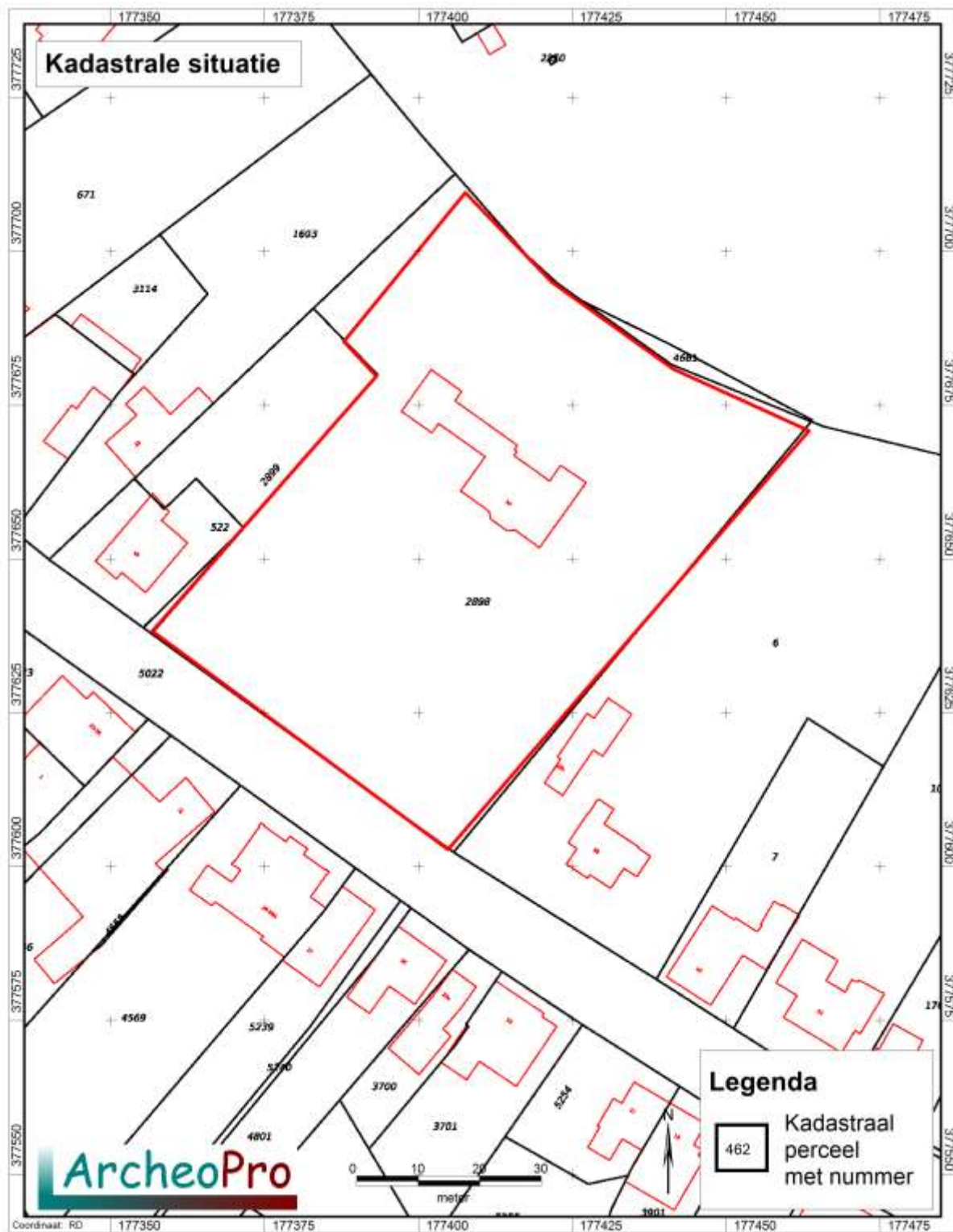
Figuur 2: De binnen het plangebied voorgenomen bouw van appartementen²

² Bron: Van Bree Someren

Figuur 3: Het plangebied op de bestemmingsplankaart ³

³ Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 4: Het plangebied op de kadasterkaart ⁴

⁴ Bron: www.kadaster.nl

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode en bronnen

Onderzoeksgebied bureauonderzoek: Cirkel met een straal van één kilometer rond het centrum van het plangebied

Tijdens het bureauonderzoek wordt door de bestudering van beschikbare bronnen, kennis vergaard omtrent de bodem en geologie van het onderzoeksgebied en de hierin bekende en te verwachten archeologische waarden.

Aan de hand van de resultaten van het bureauonderzoek kan de beste aanpak voor het veldonderzoek worden bepaald.

Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd (voor bronvermelding; zie ook literatuurlijst, dit geldt ook voor de kaarten die in de tekst opgenomen zijn):

- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Archeologische MonumentenKaart (AMK)
- ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS)
- Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965, 1:50.000
- Bodemkaart 1:50.000
- Gemeente Someren, Archeologische beleidskaart
- Historische topografische atlas van Noord-Brabant 1836-1843, 1:25.000
- Geomorfologische kaart 1:50.000
- Geologische kaart 1:50.000
- Grote historische atlas van Nederland 1:50.000 1838-1857 (Deel Zuid)
- Grote historische topografische atlas van Nederland, provincie Noord-Brabant 1:25.000 1894-1926
- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)
- Kadastrale minuutplan met aanwijzende tafels, 1830
- Provincie Noord-Brabant, Cultuurhistorische waardekaart

Figuur 5: Luchtfoto uit 2018 met daarop rood omlijnd het plangebied⁵

⁵ Bron: <http://www.pdok.nl>

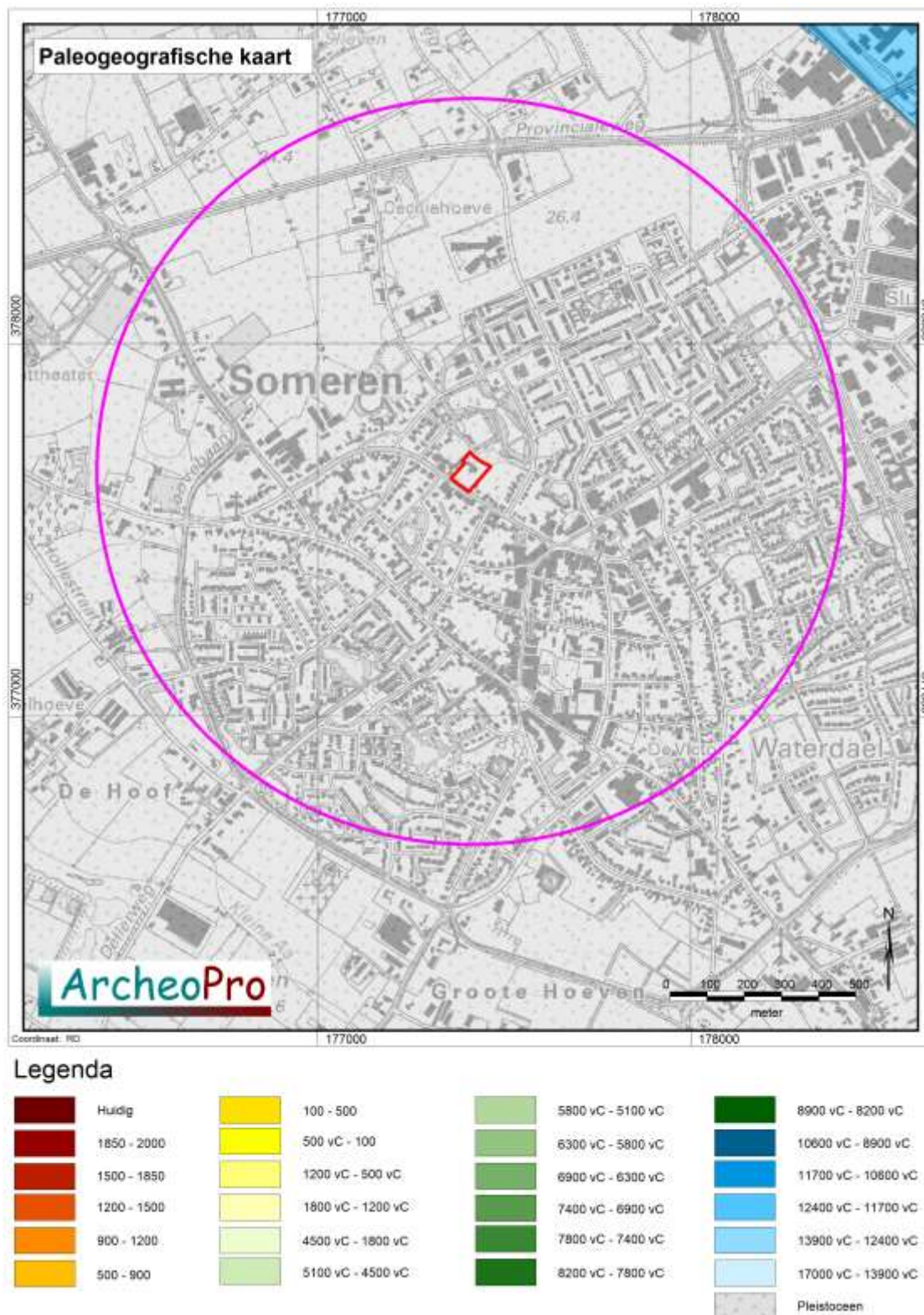
2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem

(LS04)

Het plangebied ligt in de Roerdalslenk, ten westen van de overgang met het hoger gelegen Peelblok. Door de hogere ligging vormt het Peelblok een waterscheiding. Ten westen van het Peelblok stroomt het water via de slenk richting 's Hertogenbosch en ten oosten monden de rivieren in de Maas uit. In het Pleistoceen (2,6 miljoen - 11.755 jaar geleden) is de laaggelegen slenk opgevuld met rivierafzettingen van de Rijn en de Maas (Formatie van Beegden) en aan het einde van het Pleistoceen met dekzand (Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel). Op het Peelblok zorgde erosie ervoor dat het dekzandpakket verdween. Hierdoor kunnen de Pleistocene rivierafzettingen op het Peelblok al vanaf de oppervlakte worden aangetroffen, terwijl het dekzandpakket in de Roerdalslenk tientallen meters dik kan zijn. Ten gevolge van de vrijwel continue zeespiegelstijging gedurende het Holoceen (vanaf 11,755 jaar geleden), is ook het grondwater gestegen en zijn de laagste delen van het dekzandlandschap dermate sterk vernat dat hierin veen is ontstaan.

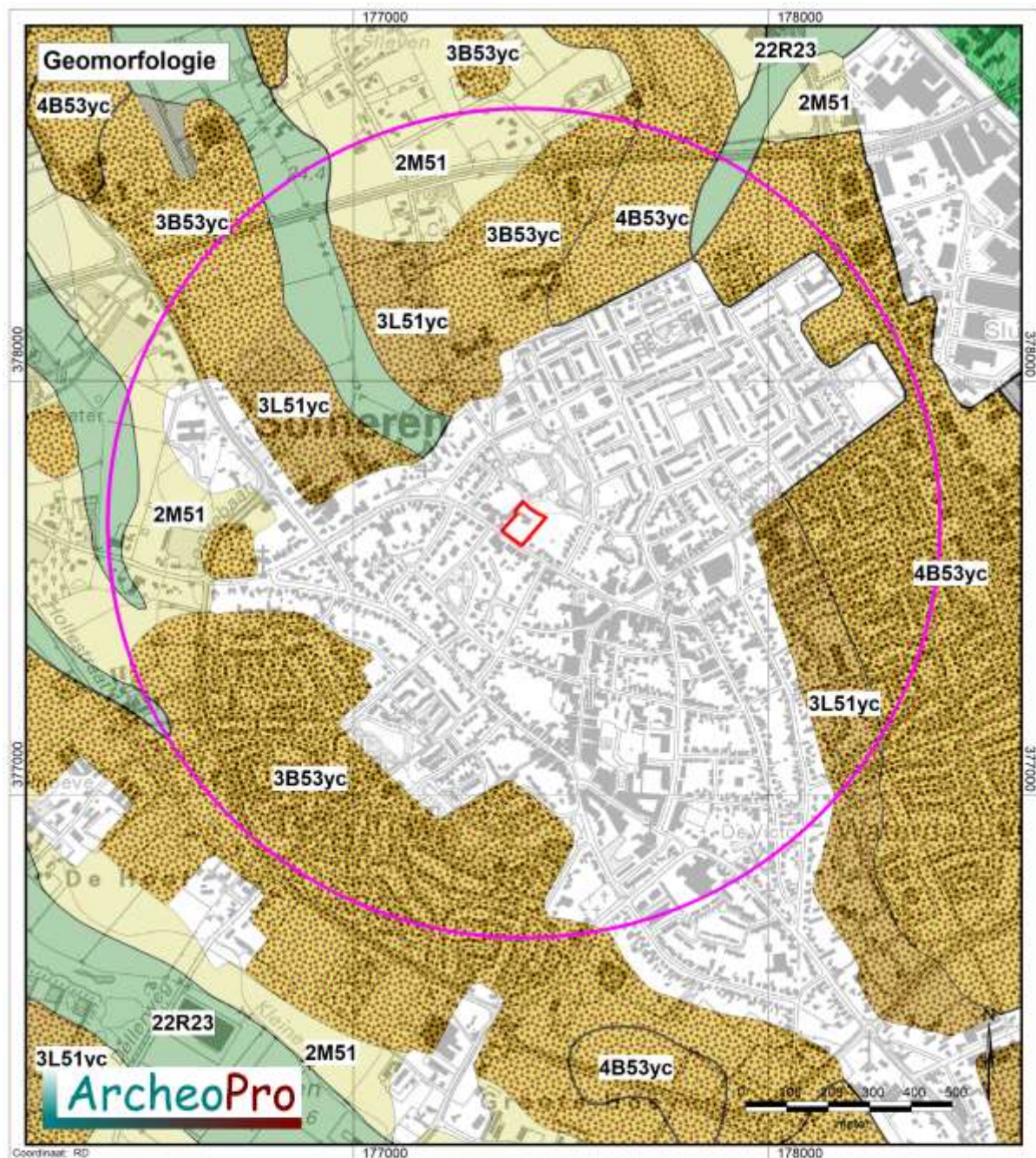
Het plangebied zelf ligt in een gebied waar de rivierafzettingen, behorende tot de Formatie van Beegden, zijn bedekt met een laag dekzand. In verband met de ligging binnen de bebouwde kom, is het plangebied geomorfologisch, niet gekarteerd. Uit de geomorfologische kaart van Nederland (figuur 7) valt echter af te leiden dat het plangebied mogelijk in een zone met vrij vlakke dekzandwelvingen ligt die al dan niet bedekt zijn met een oud bouwlanddek (figuur 7, codes 3L51yc). Tegelijkertijd lijkt het plangebied echter in het verlengde te liggen van een dalvormige laagte zonder veen aan (figuur 7, code 2R2) die ten noorden van het plangebied ligt. De zuidelijke voorsetting hiervan lijkt op de uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN; figuur 8), zichtbaar ten noordoosten van het plangebied. De ligging hiervan langs de oostrand van het plangebied, wordt met name bevestigd door de topografische kaart uit 1901 (zie figuur 19).

Ook bodemkundig is het plangebied in verband met de ligging binnen de bebouwde kom niet gekarteerd. De bodemkaart geeft echter in de overige delen van het onderzoeksgebied de aanwezigheid aan van hoge zwarte enkeerdgronden die zijn gevormd in lemig fijn zand (legenda-eenheid zEZ23 op figuur 9). Dergelijke gronden worden gekenmerkt door de aanwezigheid van een akkerdek van meer dan een halve meter dikte. De grondwatertrap VI of VII, betekent dat het redelijk tot goed ontwaterde bodems betreft. Indien het plangebied echter in een dalvormige laagte ligt, bestaan de bodems waarschijnlijk uit Laarpodzolgronden die zijn gevormd in lemig fijn zand. De grondwatertrap is in dat geval V (zie figuur 10), hetgeen betekent dat het met name in de winter, slecht ontwaterde bodems betreft.

Figuur 6: Uitsnede uit de paleogeografische kaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft⁶

⁶ Bron: P Vernieuwd digitaal basistand basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas Delta. K.M. Cohen, E. Stourhamer. 2012

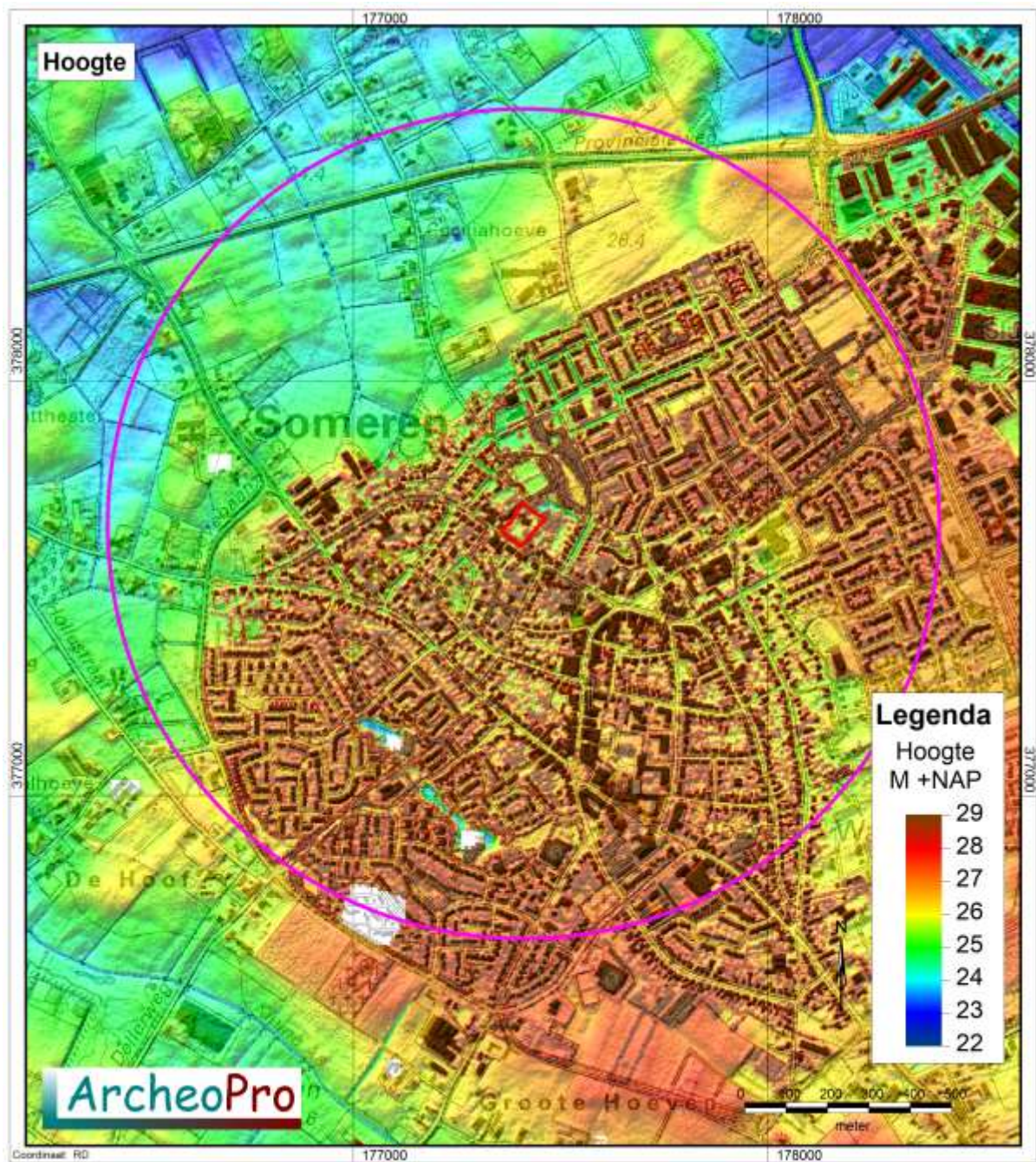

Legenda

- Dekzandrug, vrij vlak, met ontginningsdek
- Dekzandrug, vrij vlak, met ontginningsdek
- Dekzandwellingen, vrij vlak, met ontginningsdek
- Dekzandvlakte, vlak
- Vlakke van ten dele verspoelde dekzanden of loss, vlak
- Vlakke van ten dele verspoelde dekzanden of loss, vlak, laaggelegen
- Laagte ontstaan door afgraving, vrij vlak
- Dalvormige laagte, langgerekte ondiepe dalvormige laagte
- Beekdalbodem, langgerekte ondiepe dalvormige laagte, bedekt met veen

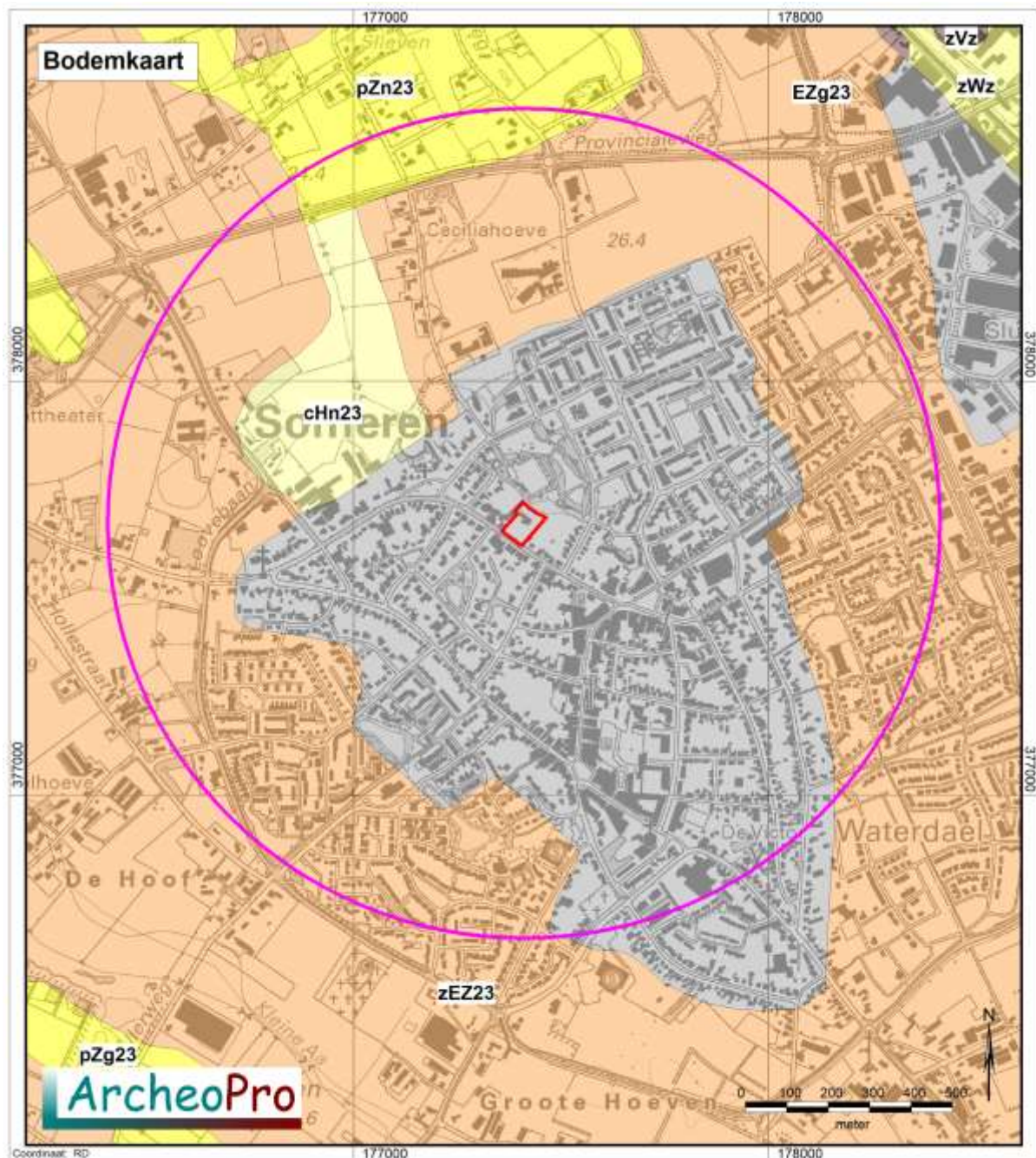
Figuur 7: Uitsnede uit de geomorfologische kaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft⁷

⁷ Bron: Universiteit Wageningen, 2017

Figuur 8: Uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft⁸

⁸ Bron: Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft

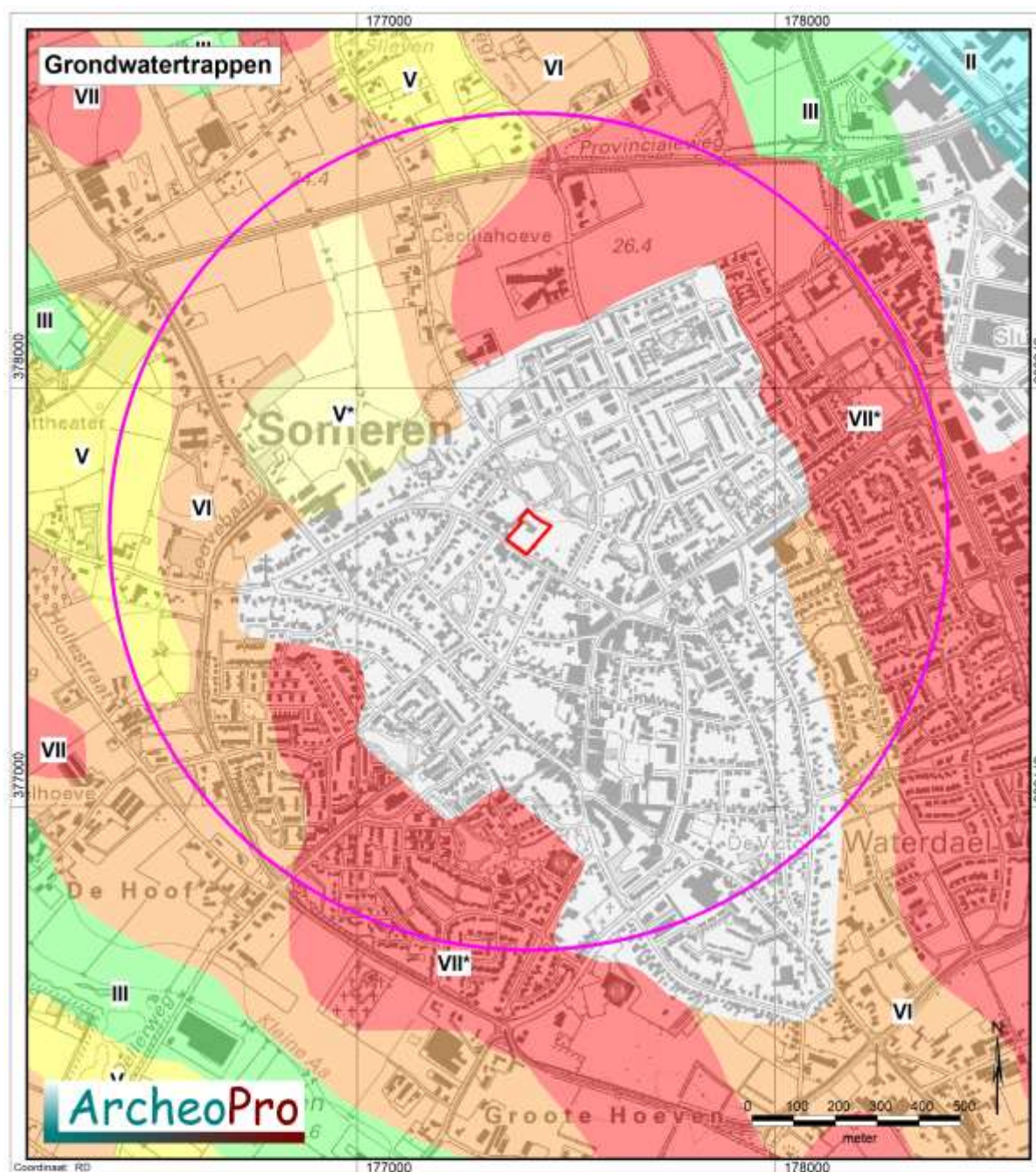

Legenda bodemkaart

Vlak- en duinvaaggronden	Vaaggronden	Fluviatieve afzettingen, pre laat-pleistocene
Laar- veldpodzolgronden	Kleigronden	Kleeflaarde of vuursteeneluvium
Moerige eer- en podzolgronden	Ondiepe kleigronden, potklei	Mariene afzettingen, pre-pleistocene
Vlak- en duinvaaggronden, gooreerdgronden	Vaaggronden	Oude bewoningsplaatsen
Enkeerd/tuineerd gronden	Gors-, slikvaaggronden	Bebouwing, dijken en bovenlandstrook, opgehoogd of afgegraven
Brikgronden	Poldervaaggronden	Water, moeras
Leem-/woudeerdgronden/vaaggronden	Vlakvaaggronden	
	Veen, pelgaten, kreekbeddingen, beekdalgronden, duin- en kweldergronden, stuifzand	

Figuur 9: Uitsnede uit de bodemkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft. Voor uitleg van de codes, zie hoofdstuk 2.2 ⁹

⁹ Bron: Universiteit Wageningen, 2017

Legenda:

Grondwater	Winter	Zomer	Grondwater	Winter	Zomer	Grondwater	Winter	Zomer
I	---	<50	IV	>40	80-120	VII	>80	>120
II	---	50-80	V	<40	>120	VIII	>120	>200
III	<40	80-120	VI	40-80	>120	X	---	---

Figuur 10: Uitsnede uit de grondwatertrappenkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft¹⁰

¹⁰ Bron: Universiteit Wageningen, 2017

2.3 Archeologie

(LS01/LS04)

Voor dekzandgebieden in hun algemeenheid geldt dat hierbinnen bewoningssporen kunnen worden aangetroffen die dateren vanaf het laat-paleolithicum. Vuursteenvindplaatsen van jager-verzamelaars uit het laat-paleolithicum en het mesolithicum liggen veelal op relatief hooggelegen delen van het dekzandlandschap in de nabijheid van water. Later, in het neolithicum wanneer een sedentair bestaan in de plaats komt van een nomadisch levenswijze, verkiest men vooral de hoogste delen van het dekzandlandschap. Deze nederzittingskeuze blijft tot in de vroege middeleeuwen bestaan. In de late middeleeuwen en de nieuwe tijd zijn de nederzettingen met name gesticht langs doorgangswegen, op kruispunten van wegen en aan de overgangen van rivieren. In het Archeologisch informatiesysteem (Archis), zijn binnen het onderzoeksgebied van een kilometer in de omtrek van het plangebied, talrijke vindplaatsen bekend. Deze zijn opgesomd in tabel 1. Hierin is te zien dat binnen het onderzoeksgebied vindplaatsen bekend zijn die dateren uit het neolithicum tot en met de nieuwe tijd. Een deel hiervan maakt deel uit van de grootschalige onderzoeken die hebben plaatsgevonden binnen het plan Waterdael III (H.A. Hiddink, 2007) in het oosten van het onderzoeksgebied en binnen plangebied Groote Hoeven op de zuidrand van het onderzoeksgebied. Hier uitgevoerde opgravingen hebben nederzettingssporen uit de ijzertijd, de Romeinse tijd en de middeleeuwen opgeleverd. Deze nederzettingssporen zijn aangetroffen op de hogere delen van de dekzandruggen binnen het onderzoeksgebied.

Zaaknummer 2301747100 ligt ruim tweehonderd meter ten noorden van het plangebied. Hier heeft Archol in 2011 proefsleuvenonderzoek uitgevoerd dat geen behoudenswaardige archeologische resten heeft opgeleverd. In het plangebied zijn slechts twee sloten en vier afvalkuilen uit de 18e - 20e eeuw gevonden. De sporen behoren vermoedelijk tot de randzone van een erf of hoeve.

Zaaknummer 2892002100 ligt ruim driehonderd meter ten noordoosten van het plangebied en betreft de vondst van een waterput uit de periode late middeleeuwen tot nieuwe tijd. Zaaknummer 3151972100 ligt driehonderd meter ten zuidoosten van het plangebied en betreft de resultaten van een sloopbegeleiding die slechts met het uit 1813 daterende pand verband hielden.

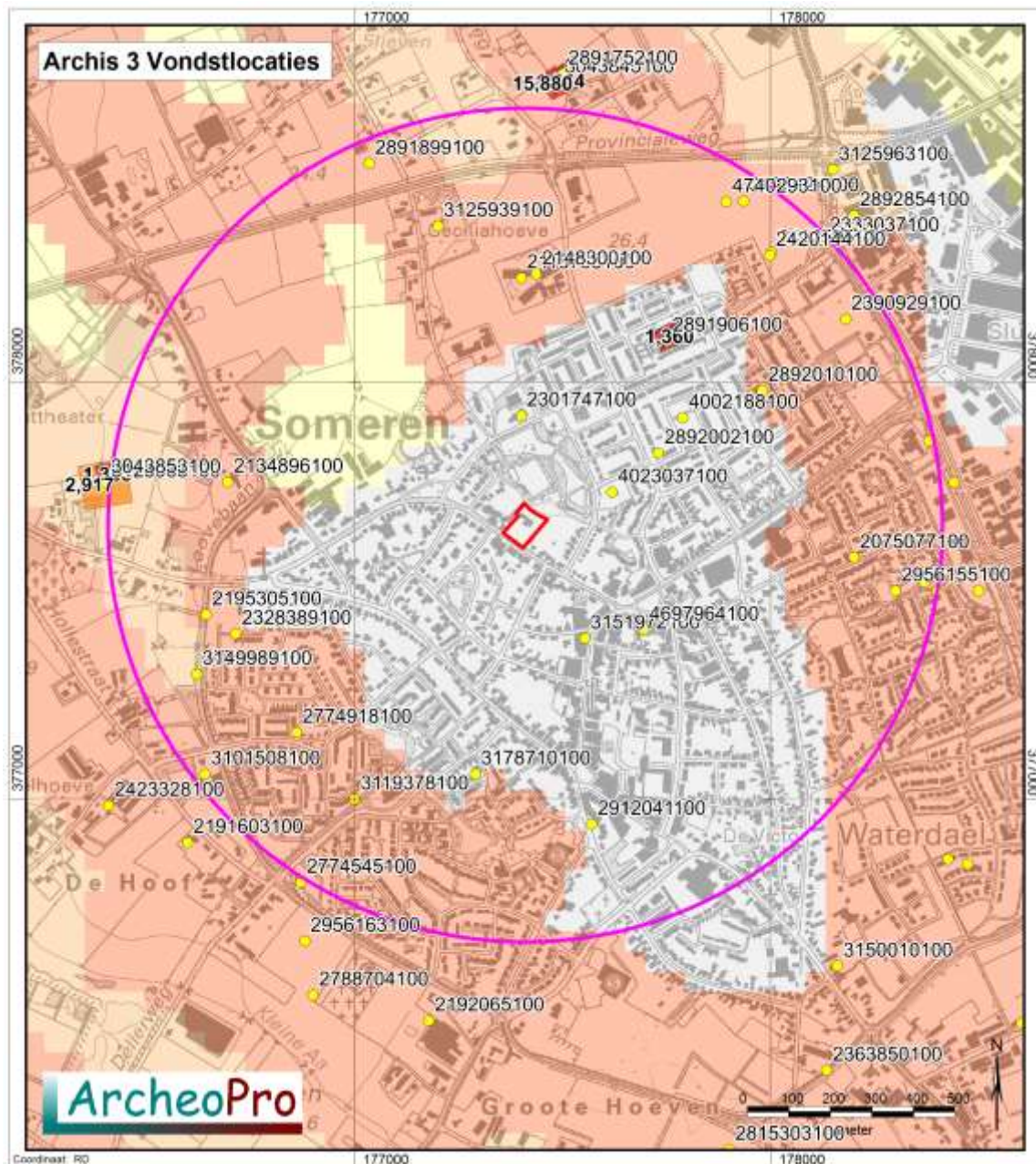
Zaaknummer 4002188100 ligt ruim vierhonderd meter ten noordoosten van het plangebied en betreft de vondst bij bouwwerkzaamheden aan de Sijlkenstraat door vrijwilligers van heemkundekring - De Vonder van paalsporen van een boerderij uit de Volle Middeleeuwen. Hierop is door - VUHbs een noodopgraving (AB - protocol opgraven) uitgevoerd. Zaaknummer 4023037100 ligt tweehonderd meter ten noordoosten van het plangebied. Hier is naar aanleiding van de vondst van middeleeuwse aardewerkscherven een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn geen relevante archeologische sporen en/of vondsten aangetroffen die aanleiding gaven tot een doorstart naar een opgraving.

Zaaknummer 4697964100 ligt ruim driehonderd meter ten zuidoosten van het plangebied. Hier is slechts een greppel of sloot uit de Nieuwe tijd aangetroffen.

2.4 Informatie amateurarcheologen

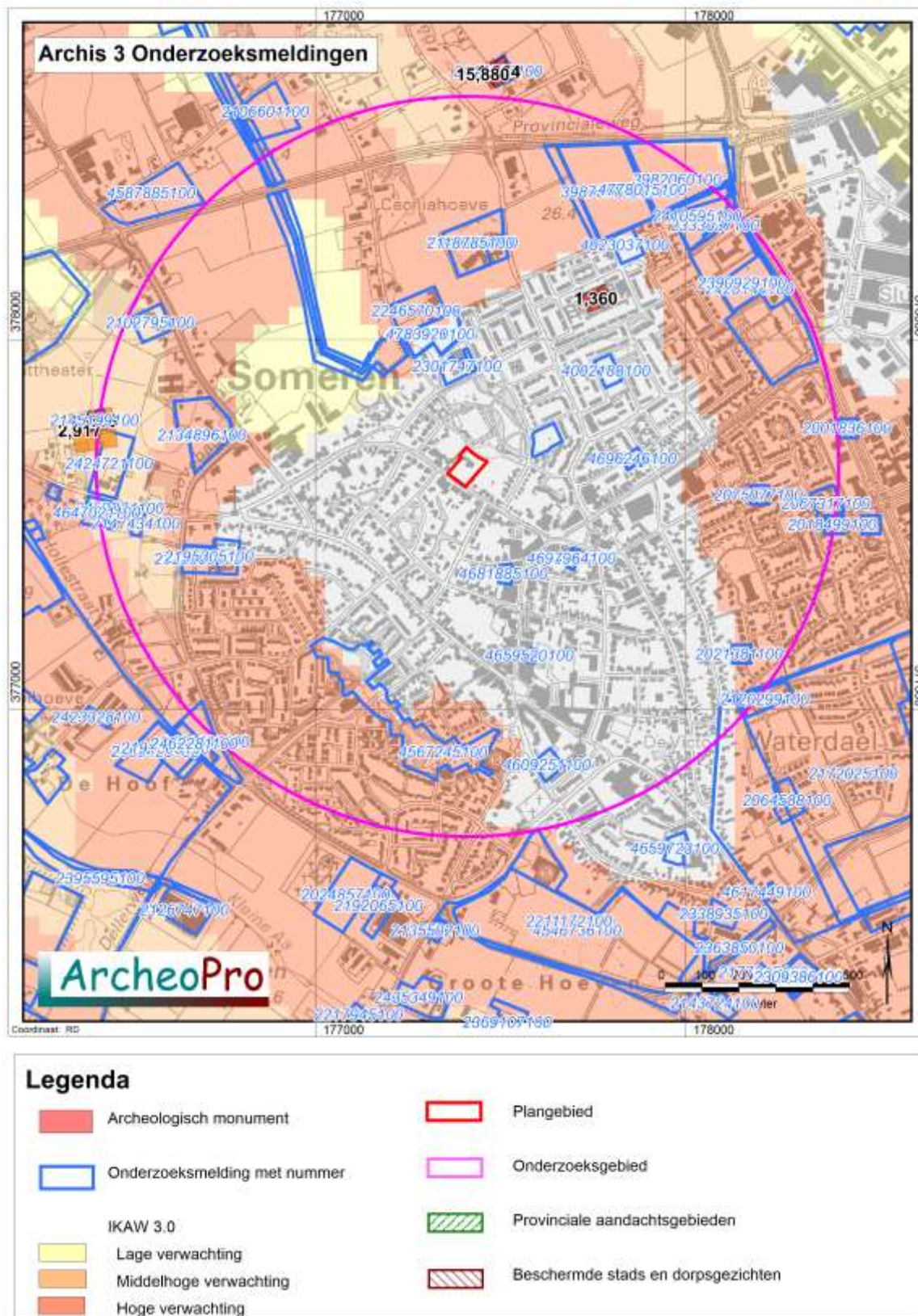
(LS01/LS04)

ArcheoPro heeft geen contact opgenomen met amateurarcheologen of een heemkundevereniging aangezien het onderzochte gebied een privé terrein betreft dat niet vrijelijk toegankelijk is voor derden.

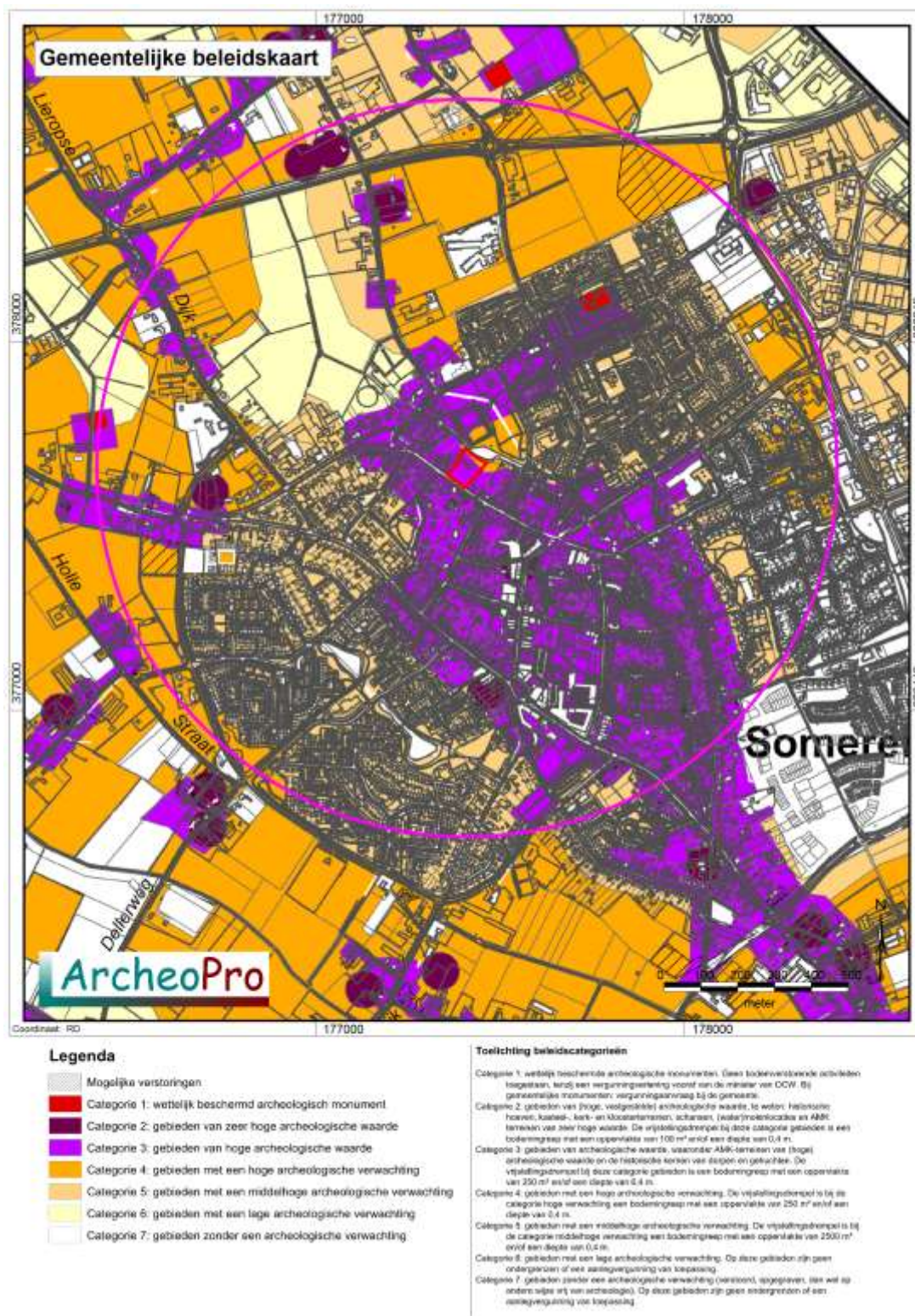
Figuur 11: Kaart met Archis vondstlocaties met daarop een cirkel met een straal van één kilometer rond het plangebied die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft¹¹

¹¹ Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, ARCHIS III (Archeologisch Informatie Systeem), <http://archis.cultureelerfgoed.nl>

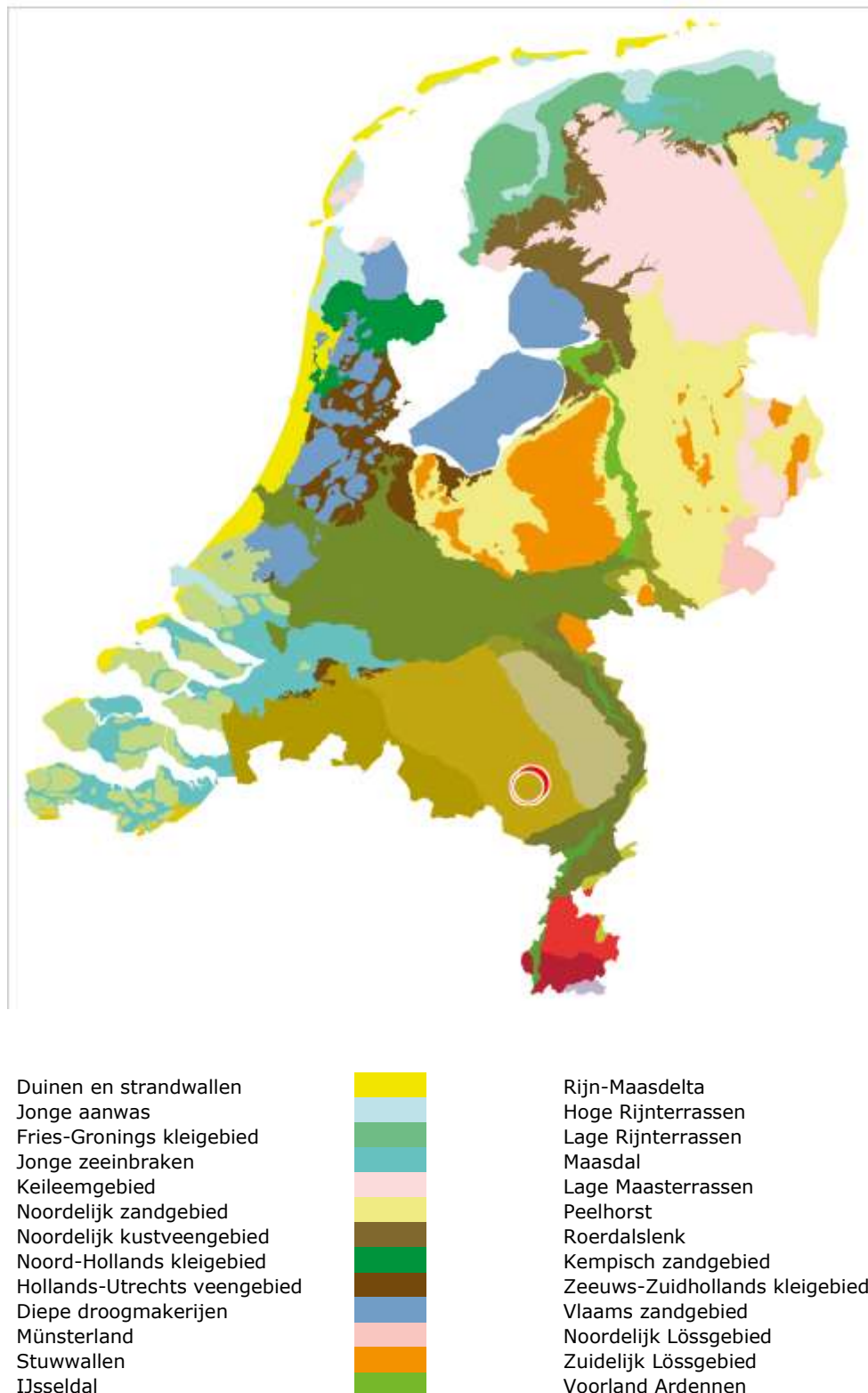
Figuur 12: Kaart met Archisonderzoeksmeldingen met daarop een cirkel met een straal van één kilometer rond het plangebied die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft¹²

¹² Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, ARCHIS III (Archeologisch Informatie Systeem), <http://archis.cultureelerfgoed.nl>

Figuur 13: Uitsnede uit de gemeentelijke beleidskaart¹³

¹³ Bron: Gemeente Someren

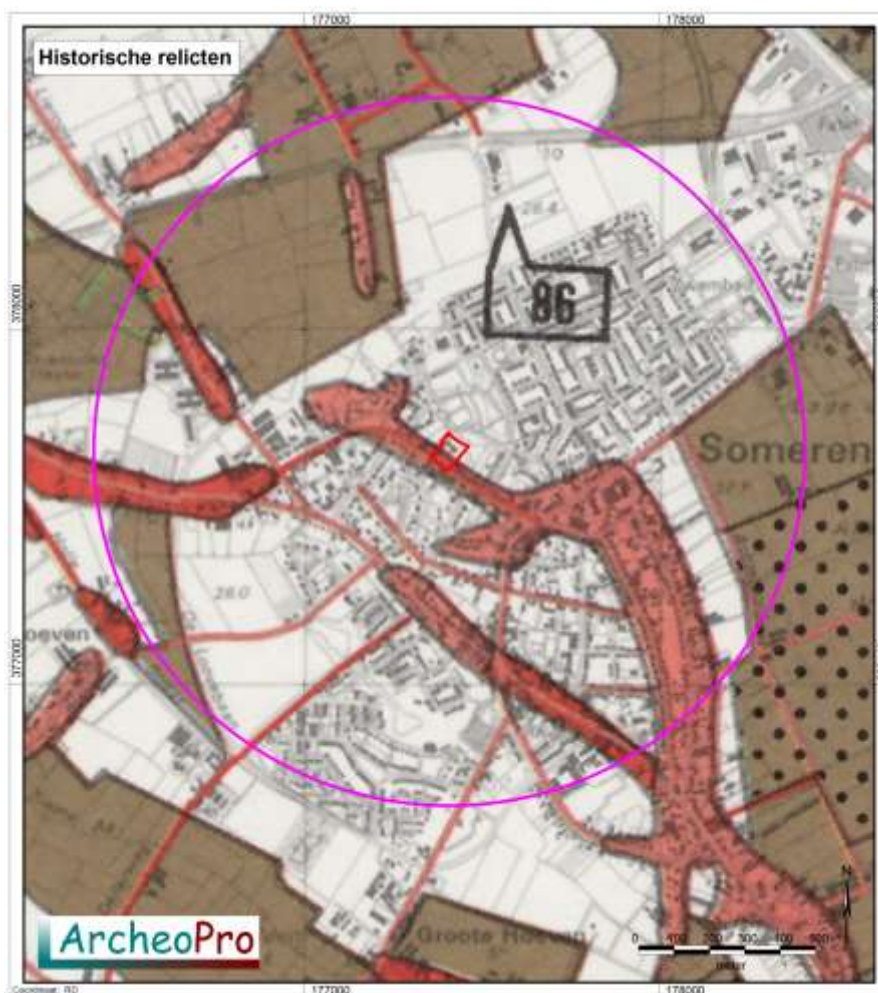
Figuur 14: Locatie van het plangebied op de archeologische landschappenkaart van Nederland ¹⁴

¹⁴ Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Archeologische Landschappenkaart van Nederland.

2.5 Historie

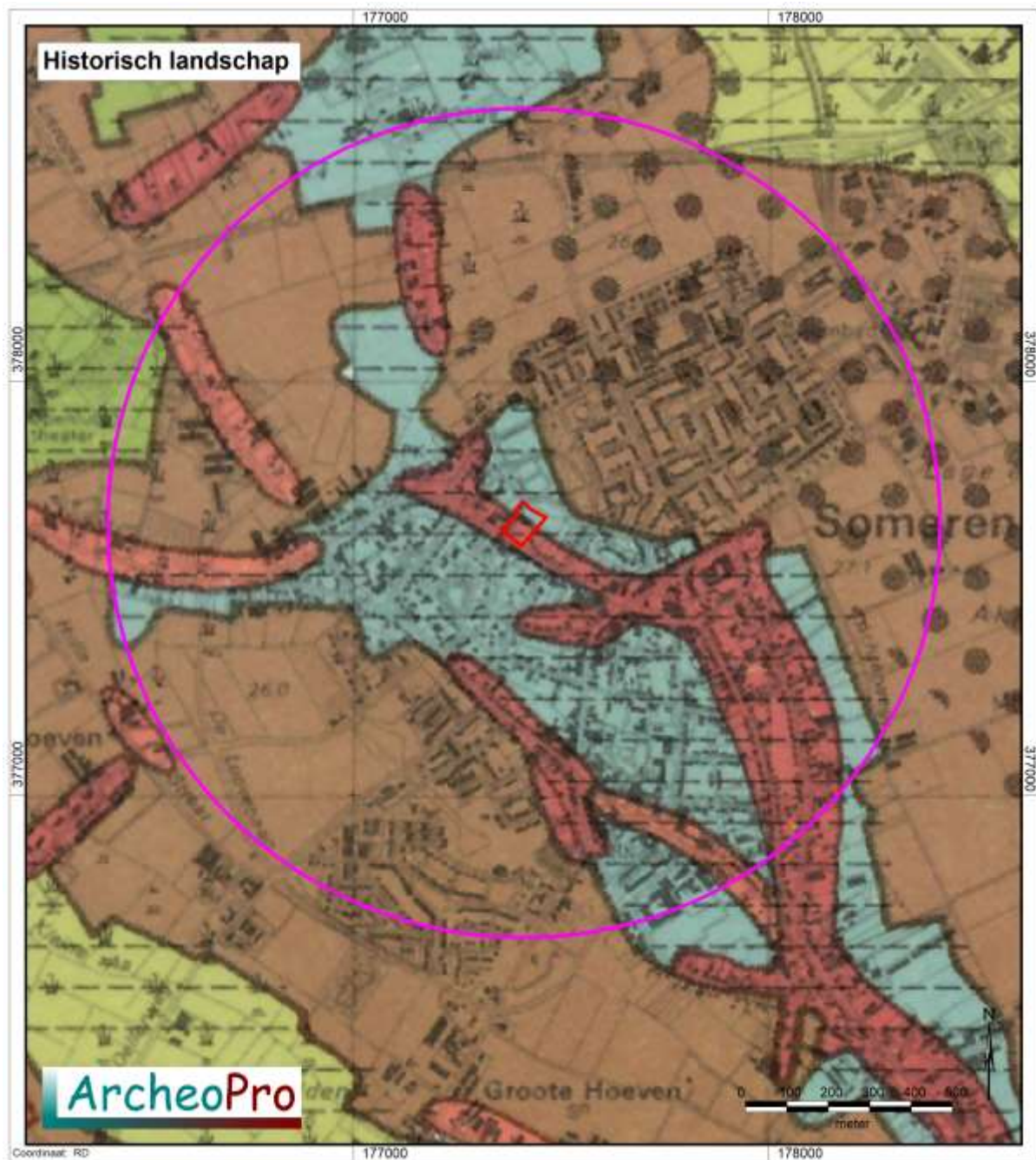
(LS03)

Volgens de kaart van de historische landschappen en historische relictten (zie figuren 15 en 16) ligt het westelijke deel van het plangebied binnen de historische kern van Someren. De bebouwing van Someren vormt van oudsher een langgerekt lint langs de (huidige) Dorpsstraat en de Boerenkamplaan. Deze strook vormde min of meer een laagte tussen hogere dekzandruggen. In deze laagte kon water worden opgevangen in drinkpoelen en putten. Direct achter de huizen lagen overwegend graslandjes en op de hogere dekzandruggen lagen de akkers. Dit komt overeen met de gegevens op de uitsneden uit de kaart van historische relictten en historische landschapselementen (zie figuren 15 en 16). Zowel op de kadasterkaart uit de periode 1811-1832 als op de uitsneden uit de topografische kaarten uit 1845, 1901 en 1953 is te zien dat op het langs de weg gelegen westelijke deel van het plangebied een huis lag (zie figuur 18). Dit huis is in de zeventiger jaren van de vorige eeuw gesloopt en vervangen door de oostelijker gelegen, huidige bebouwing. Op de topografische kaart uit 1901 is duidelijk een (gekanaliseerde) beekloop zichtbaar tegen de oostrand van het plangebied. Deze is inmiddels aanzienlijk verbreed.

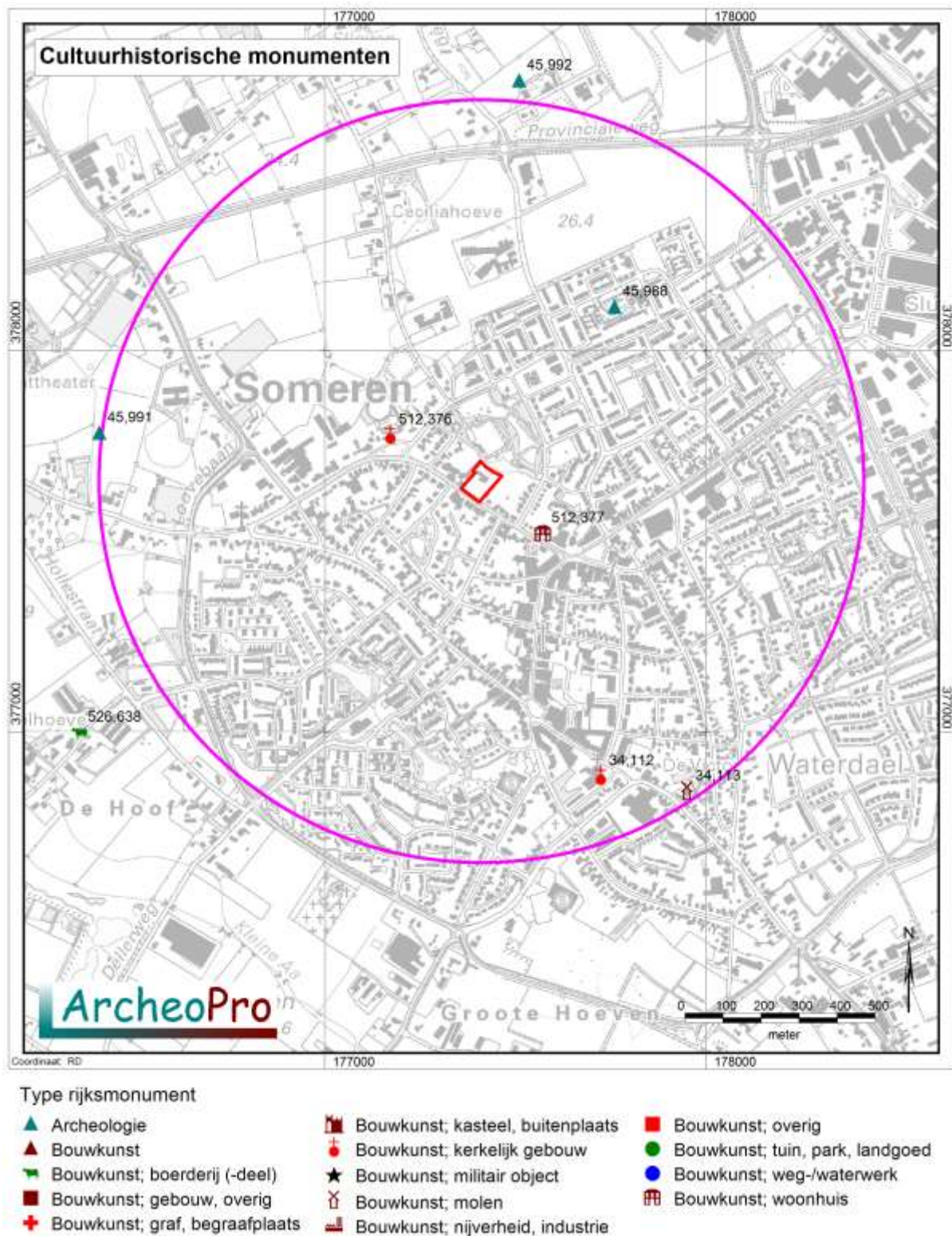
Figuur 15: Uitsnede uit de kaart met historische relictten (Naar de Bont, 1993) ¹⁵

¹⁵ Bron: Bont, Ch de., Cultuurhistorisch onderzoek Oost-Brabant, 1993

Figuur 16: Uitsnede uit de kaart met historische landschapselementen (Naar de Bont, 1993)¹⁶

¹⁶ Bron: Bont, Ch de., Cultuurhistorisch onderzoek Oost-Brabant, 1993

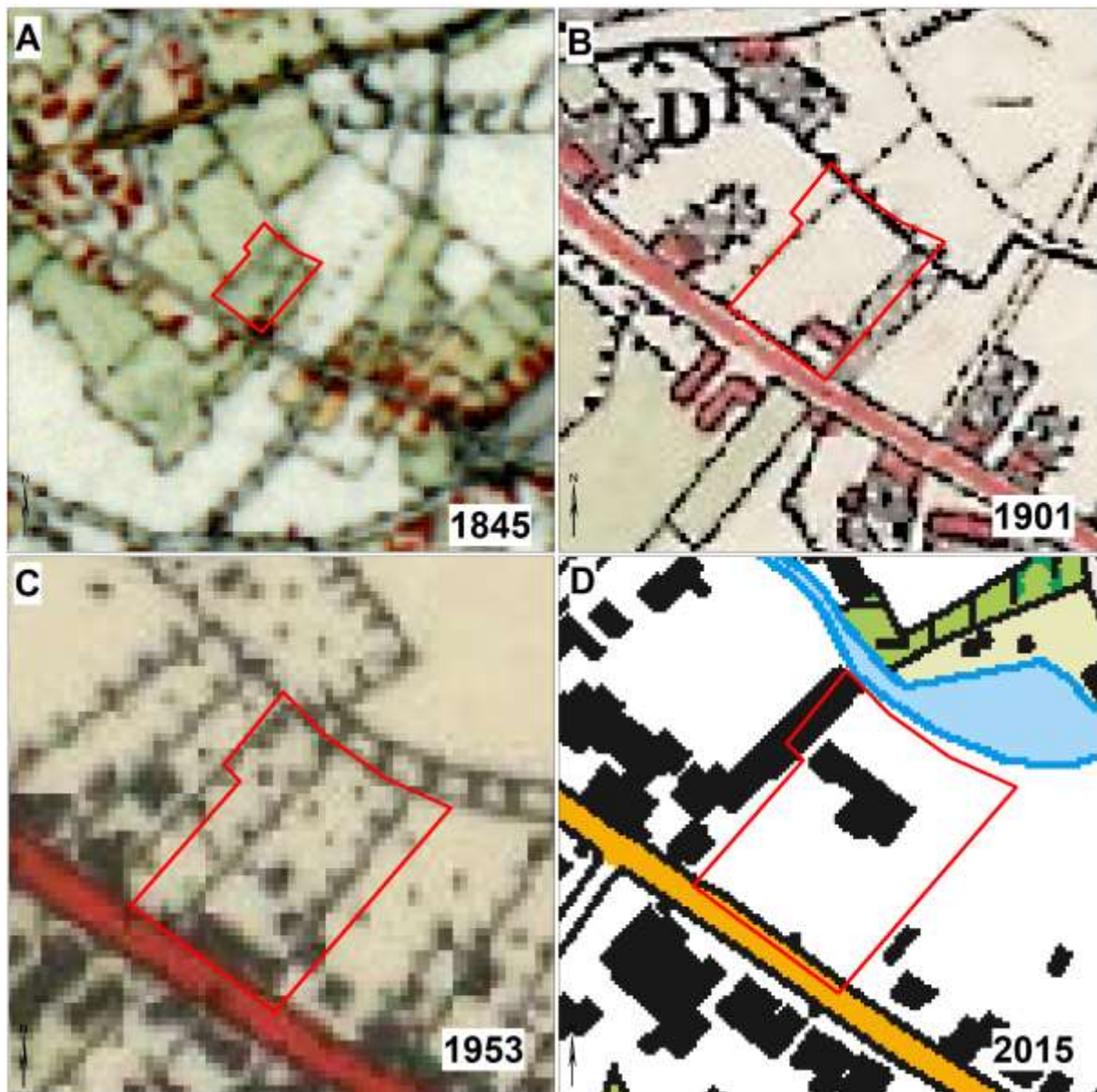
Figuur 17: Uitsnede uit de kaart cultuurhistorische monumenten¹⁷

¹⁷ Bron: Monumentenregister Rijksdienst Cultureel Erfgoed, Amersfoort 2018

Figuur 18: Uitsnede uit de kadastrale kaart uit 1832 ¹⁸

¹⁸ Bron: Kadaster Topografische Dienst, Emmen 2008

Figuur 19: Uitsneden uit de topografische kaarten uit achtereenvolgens: 1845, 1901, 1953 en 2015¹⁹

¹⁹ Bron: Kadaster Topografische Dienst

2.6 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

(LS05)

Specifieke ligging (locatie)

Het plangebied ligt van oudsher binnen één van de historische bewoningslinten van Someren met op het westelijke deel historische bebouwing. Landschappelijk kan het plangebied zowel op lage dekzandwellingen liggen als in een dalvormige laagte.

Verwachte perioden (datering)

Het plangebied ligt mogelijk in een gradiëntzone en op korte afstand van een (voormalige) waterloop. Voor resten uit het paleolithicum tot en met het mesolithicum geldt derhalve minimaal een middelhoge verwachting. Resten uit het neolithicum tot en met de vroege-middeleeuwen liggen met name op de hogere delen van het dekzandlandschap langs de zuid- en de oostrand van het onderzoeksgebied. Dit wordt bevestigd door de bevindingen van het archeologisch onderzoek in plan Waterdael III. De verwachting voor nederzittingsresten uit deze perioden is derhalve hooguit middelhoog.

Door de ligging tussen de historische bebouwing van Someren heeft het plangebied een hoge verwachting voor resten van bewoning uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. Deze verwachting geldt met name voor de langs de historische weg gelegen westrand van het plangebied waarop in het verleden ook bebouwing heeft bestaan.

Complextypen

Eventuele nederzittingsresten uit het paleolithicum en mesolithicum kunnen bestaan uit basisnederzettingen met een oppervlakte tussen 200 en 1.000 m² of uit kleine tijdelijke kampementjes met zeer geringe afmetingen die nauwelijks meer zijn dan de neerslag van een enkele (jacht)activiteit of een kortstondig kamp. De omvang hiervan kan beperkt zijn tot enkele (tientallen) vierkante meters.

Indien het plangebied in het (verre) verleden een voor bewoning geschikte bodem had, kunnen hier zowel resten van bewoning als begraving aanwezig zijn uit het neolithicum, de bronstijd, de ijzertijd, de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen. Resten uit deze perioden zullen vooral nederzittingsresten betreffen van minimaal honderden vierkante meters grootte. Tevens kunnen resten van begravingen, zowel in de vorm van crematiegraven als van inhumatiegraven, aanwezig zijn. Resten uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd zullen uit delen van een huisplaats of de bijgebouwen daarvan bestaan die met name op het westelijke deel van het plangebied worden verwacht. Ook kunnen eventueel diepe grondsporen aanwezig zijn zoals afvalkuilen en waterputten e.d.

Uiterlijke kenmerken

Nederzittingsresten tot en met de vroege middeleeuwen kunnen onder het akkerdek of de bouwvoor voorkomen als concentraties van vondstmateriaal of als vullingen van kuilen (afvalkuilen, paalkuilen, waterputten, enz.). Eventuele sporen van begraving kunnen resten van crematies of inhumatiegraven betreffen. Archeologische resten uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd kunnen ook (gemetselde) resten betreffen van funderingen, waterputten, beerputten en eventuele bijgebouwtjes zoals stallen en opslagruimtes. Dergelijke resten worden met name op de westelijke helft van het plangebied verwacht.

Gaafheid

Gebruik voor de landbouw zal op zijn minst oppervlakkige bodemverstoring veroorzaakt hebben. De bouw en sloop van historische bewoning kan evenals de bouw van de twintigste eeuwse woning binnen het plangebied, tot aanzienlijk ingrijpende bodemverstoring hebben geleid.

2.7 Onderzoeksstrategie

(LS05)

Tijdens het veldwerk moet allereerst worden vastgesteld hoe de bodem is opgebouwd, in hoeverre deze intact is en of hierin archeologische indicatoren aanwezig (kunnen) zijn.

Om de bodemopbouw zo exact mogelijk te kunnen bestuderen kan het beste gebruik gemaakt worden van een guts.

Indien blijkt dat de huidige grondbewerking tot in de natuurlijke bodem reikt en een goede vondstzichtbaarheid heerst, is een oppervlaktekartering het meest geschikt voor het opsporen van archeologische indicatoren. Veel van de archeologische vondsten in de omgeving van het plangebied zijn immers gedaan als oppervlaktevondsten.

Binnen het plangebied zijn achttien boorpunten verdeeld over een zo gelijkmatig mogelijk netwerk. Hierdoor is binnen het 0,53 hectare grote plangebied een boordichtheid bereikt van ruim dertig boringen per hectare. Een dergelijke aanpak voldoet als verkennend booronderzoek om vast te stellen hoe de bodem van nature gevormd is, of deze geschikt was voor bewoning en vanaf welke diepte eventueel nog behoudenswaardige archeologische sporen verwacht kunnen worden.

Op basis van booronderzoek is nooit te garanderen dat alle typen archeologische resten kunnen worden opgespoord. De kans op het aantreffen van grondsporen is bijvoorbeeld aanmerkelijk groter indien een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd. Een dergelijke aanpak zou echter in dit stadium van het onderzoek een te zwaar middel vormen.

Van alle boorpunten wordt de NAP-hoogte bepaald door middel van het AHN en de waterpas.

Figuur 20: Het plangebied nabij boorpunt 10, gezien in zuidwestelijke richting

3 Veldonderzoek

3.1 Verrichte werkzaamheden

(VS03)

Positie boringen:	Regelmatige verdeling over het plangebied (figuur 25).
Gebruikt boormateriaal:	Zandguts met een diameter van 2 cm.
Totaal aantal boringen:	Achttien
Boordichtheid:	Ruim dertig boringen per hectare
Geboorde diepte:	0,8 – 1,9m –Mv
Inmeten boorlocaties:	GPS, meetlint en waterpas
Boorbeschrijving:	Archeologische Standaard Boorbeschrijving (ASB 5.2)

Inspectie bodemontsluitingen en/of oppervlaktekartering: In verband met de begroeiing van het plangebied was geen oppervlaktekartering mogelijk. Evenmin waren bodemontsluitingen aanwezig die geïnspecteerd konden worden op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten booronderzoek

(VS03)

De boringen zijn gezet in vier noordoost-zuidwest gerichte boorraaien van telkens vier of vijf boringen. De ligging van de boorpunten is weergegeven op de boorpuntenkaart. De resultaten van het booronderzoek zijn opgesomd in Bijlage 1.

Bovenin de boringen 1, 2, 5 tot en met 10 en 12 tot en met 18, is een overwegend humusrijke toplaag aangetroffen die bestaat uit brokken zand van uiteenlopend humusgehalte. Tot onderin dit pakket komt plaatselijk een enkel puindeeltje voor (zie figuur 21). Dit is met name het geval aan de zuidkant van de huidige woning.

Figuur 21: Foto van het rommelige pakket van overwegend humusrijk zand met hier en daar een puindeeltje.

De dikte van het rommelige pakket van overwegend humusrijk zand loopt sterk uiteen van dertig centimeter in boring 18 tot ruim 1,2 meter in de boringen 7 en 17. Onder dit pakket is in de boringen 2, 7, 8, 12, 13 en 15 tot en met 18 een pakket van voornamelijk geel zand aangetroffen met daarin brokken humeus zand (zie figuur 22).

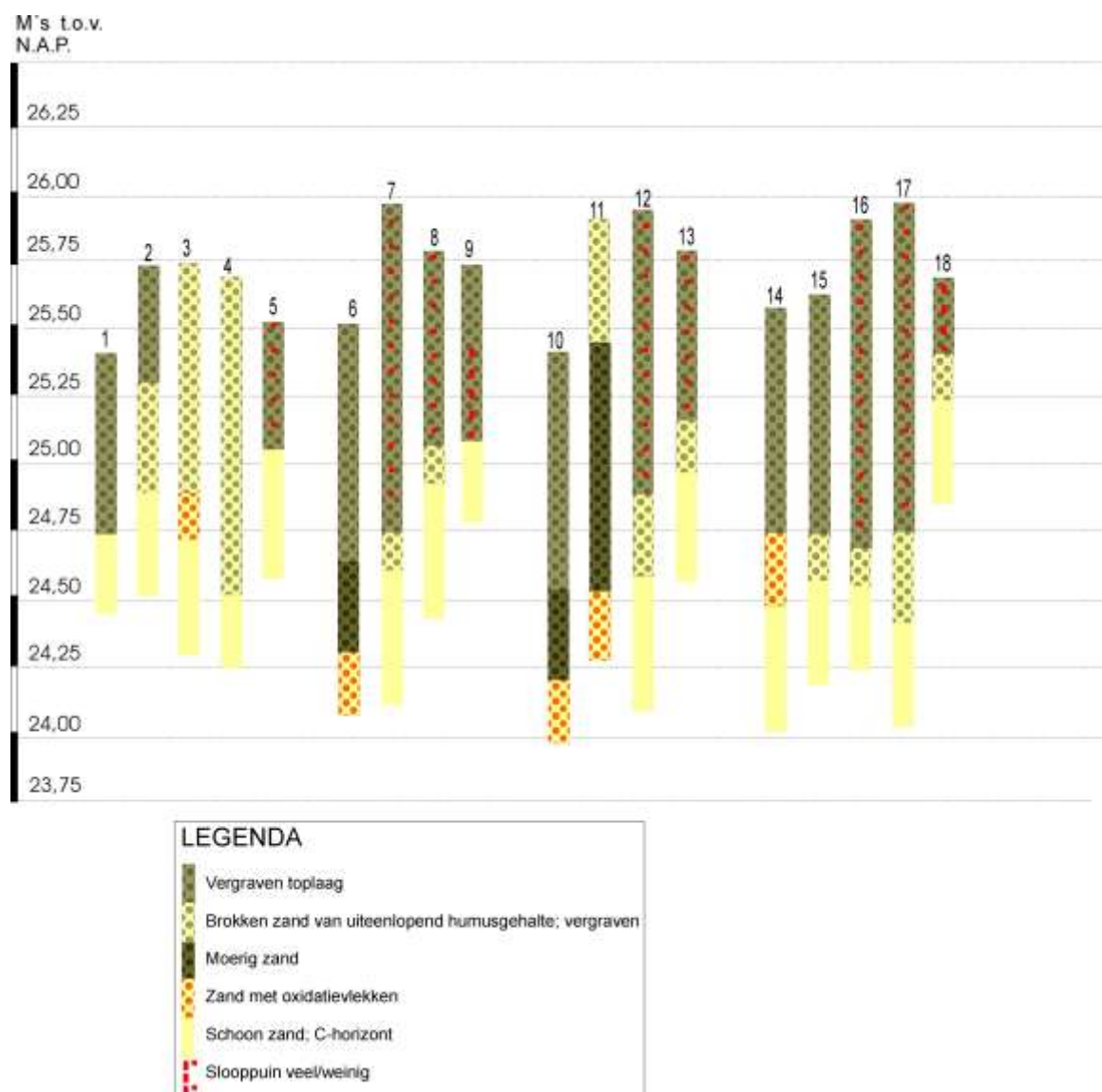
Figuur 22: Foto van het rommelige pakket van overwegend geel zand met daarin brokken zand van uiteenlopend humusgehalte en rechts daarvan zand met oxidatievlekken

In de boringen 2, 4, 7, 8, 12, 13 en 15 tot en met 18 is direct onder de overwegend uit geel zand bestaande menglaag, het schone, lichtgele zand van de C-horizont aangetroffen. In de boringen 3 en 4 is de overwegend uit geel zand bestaande menglaag al direct vanaf het maaiveld aangetroffen. In boring 4 gaat dit pakket over in het schone lichtgele zand van de C-horizont. In boring 3 ligt tussen de menglaag en de C-horizont nog een deel van de C-horizont dat gekenmerkt wordt door oxidatievlekken (zie figuur 23). Een dergelijke, door oxidatievlekken gekenmerkte C-horizont (gley-horizont) is ook aangetroffen in de boringen 6, 10, 11 en 14 en is kenmerkend voor bodems met sterk wisselende grondwaterstanden waarin afwisselend zuurstof en ijzerrijk water aanwezig is. In de eerste drie van deze boorpunten ligt deze gley-horizont onder een rommelig pakket van humusrijk zand met brokken moerig zand. Deze boorpunten liggen allemaal aan de noordkant van het plangebied. Hier lijkt derhalve oorspronkelijk veen te zijn gevormd in de hier gelegen, dalvormige laagte. Vergelijking van de hoogteligging van de C-horizont, laat ondanks de aantasting van de bodem door graafwerkzaamheden zien dat de C-horizont ten zuiden van de boorpunten 4, 7, 12 en 17, van nature aanmerkelijk hoger ligt dan op het centrale en het noordelijke deel van het plangebied. Dit hooggelegen deel ligt tegen de historische weg en bevat in de toplaag, relatief veel baksteenpuin (zie figuur 23).

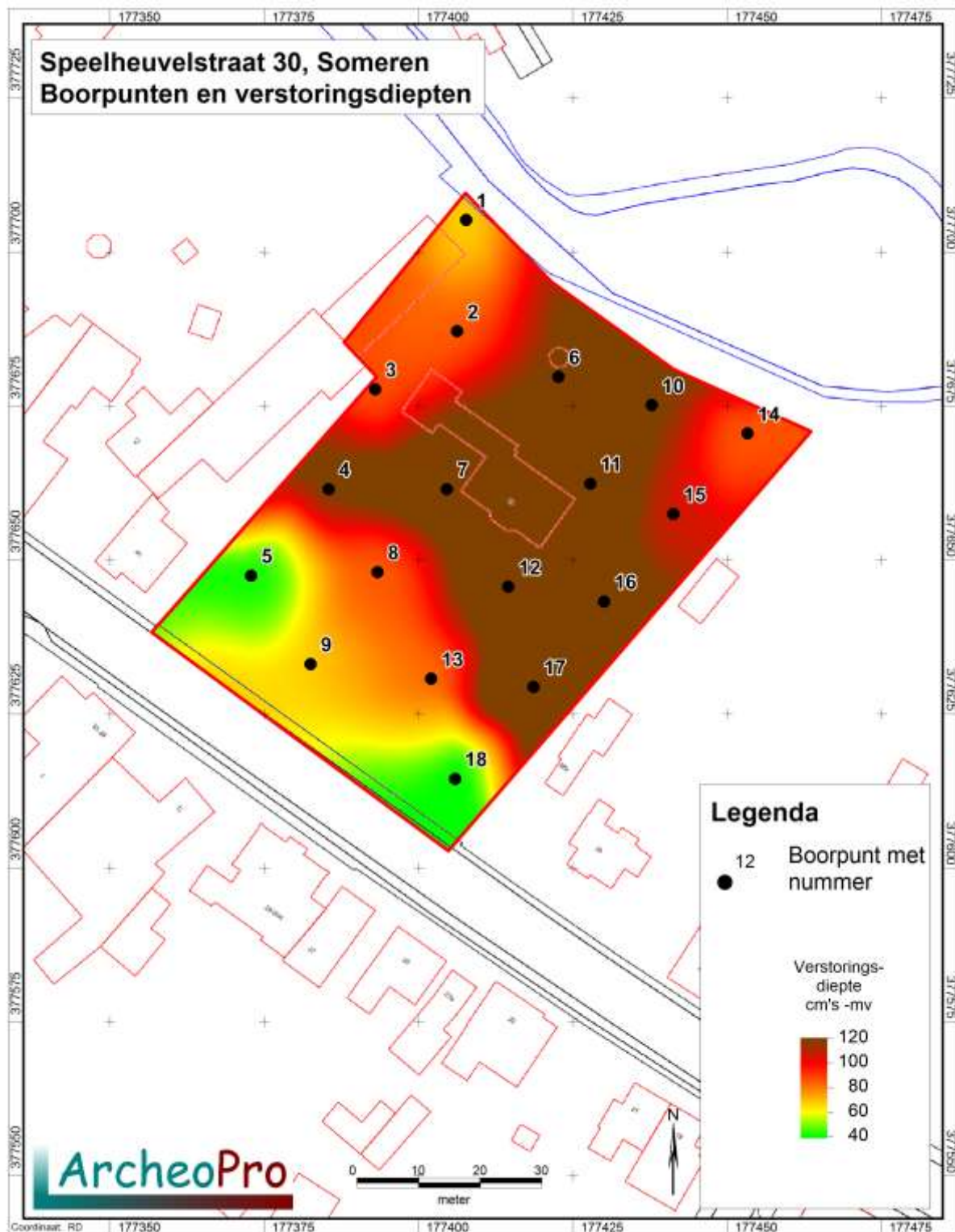

Figuur 23: Foto van de relatief grote hoeveelheid baksteenpuin die langs de zuidrand van het plangebied is aangetroffen; in dit geval in boring 9

Vergelijking van de ligging van de top van de C-horizont in de boringen 5, 8, 9, 13 en 18, laat zien dat hier de top van de C-horizont ongeveer een halve meter hoger ligt dan op de meeste overige delen van het plangebied. Dit hoogteverschil neemt toe in de richting van de dalvormige laagte. Hier heeft de voormalige aanwezigheid van veen bovendien tot het ontstaan van een dik pakket moerig zand geleid. Vergelijking van de bodemopbouw in de boringen 5 en 18 met die in de boringen 6 en 10, laat zien dat de C-horizont op het meest zuidelijke deel van het plangebied van nature aanmerkelijk hoger ligt dan op het noordelijke deel. Dit hoogteverschil is door de inrichting van het terrein voorafgaande aan de bouw van de huidige woning, vrijwel volledig tenietgedaan. Nu ligt juist de zone rond de bestaande bebouwing het hoogst.

Figuur 24: Boorprofielen

Figuur 25: Boorpunten met verstoringsdiepten

4 Conclusies en aanbevelingen

(VS07)

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied in verband met de ligging in een gradiëntzone en op korte afstand van een (voormalige) waterloop tenminste een middelhoge verwachting voor resten uit het paleolithicum tot en met het mesolithicum. Door de ligging op een relatief laaggelegen deel van het dekzandlandschap is de verwachting voor nederzettingsresten uit het neolithicum tot en met de vroege-middeleeuwen hooguit middelhoog. Door de ligging tussen de historische bebouwing van Someren heeft het plangebied een hoge verwachting voor resten van bewoning uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. Deze verwachting geldt met name voor de langs de historische weg gelegen westrand van het plangebied waarop in het verleden ook bebouwing heeft gestaan.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied negentien boringen gezet.

Aan de hand van de resultaten van het met de zandguts verrichte onderzoek kunnen de in paragraaf 1.5 gestelde onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de C-horizont op het meest zuidelijke deel van het plangebied aanmerkelijk hoger ligt dan op het noordelijke deel. Het noordelijke deel van het plangebied ligt van oorsprong in een dalvormige laagte waarin veen is gevormd. Het oorspronkelijke hoogteverschil is door de inrichting van het terrein voorafgaande aan de bouw van de huidige woning, vrijwel volledig verloren gegaan waardoor nu de zone rond de bestaande bebouwing het hoogste ligt. Op het centrale en het noordelijke deel van het plangebied wordt een van nature slecht ontwaterde bodem, bedekt door een dik pakket vergraven en/of opgebracht zand. De top van het potentiële sporen niveau ligt hier op een meter of meer beneden het maaiveld. De kans op de aanwezigheid van (resten van) sporen is hier overigens klein door de van nature slecht ontwaterde en daardoor voor bewoning ongeschikte bodem. Bewoning zal op het plangebied altijd plaats hebben gevonden op het van nature aanmerkelijk hoger gelegen westelijke deel van het plangebied dat bovendien langs een historische weg ligt. In de langs de westrand van het plangebied gezette boringen is relatief veel baksteenpuin aangetroffen dat afkomstig moet zijn van de bebouwing die hier al in de negentiende eeuw stond.

De resultaten van het onderzoek geven voor het noordelijke- en het centrale deel van het plangebied in verband met de tot grote diepte verstoorde en van nature natte bodem, geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening zou moeten worden gehouden. Op het zuidelijke deel van het plangebied (ten zuiden van de boorpunten 4, 7, 12 en 17, kunnen nog (funderings)resten aanwezig zijn van de bebouwing die hier tot in de negentiende eeuw aanwezig was of van oudere voorgangers hiervan. In dit deel van het plangebied is echter geen nieuwbouw gepland. Indien hier echter ten behoeve van de nieuwbouw toch ingrijpende bodemverstoring zal plaatsvinden, kan door middel van proefsleuvenonderzoek worden voorkomen dat dergelijke archeologische resten ongedocumenteerd verloren gaan. De afweging óf, waar en in welke vorm nader archeologisch onderzoek benodigd is, is aan het bevoegd gezag, in dit geval de gemeente Someren.

Bijlage 1: Verklarende woordenlijst

Verklarende woordenlijst	
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische Monumentenkaart
ASB	Archeologische Standaard Boorbeschrijving
Archis	Archeologisch Informatie Systeem
BP	Before Present (present=1950)
GIS	Geografische Informatie Systemen
GPS	Global Positioning System
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
IVO	Inventariserend VeldOnderzoek
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-mv	Onder maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PVA	Plan van Aanpak
PVE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
SBB	Standaard Boor Beschrijvingsmethode
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Bijlage 2: Archeologische tijdschaal

Periode	Datering	
Midden- en Laat Paleolithicum (oude steentijd)	250.000	- 9000
Mesolithicum (midden steentijd)	9000	- 4500
Neolithicum (nieuwe steentijd)	4500	- 2000
Bronstijd	2000	- 800
IJzertijd	800	- 12 v. chr.
Romeinse tijd	12 v chr.	- 500 n. chr.
Vroege middeleeuwen	500	- 1000
Volle middeleeuwen	1000	- 1250
Late middeleeuwen	1250	- 1500
Nieuwe tijd	1500	- heden

Bijlage 3: Literatuurlijst

Bronnen

Encyclopedie van Noord-Brabant (red. A. van Oirschot, A.C. Jansen en L.S.A. Kroesen; Baarn 1985)

Grote historische Provincie Atlas van Nederland; deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857 1:50.000. Topografische dienst Wolters Noordhoff Groningen 1990

Grote historische topografische Provincie Atlas Noord-Brabant; 1905 1:25.000. Nieuwland Tilburg 2006

Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000 Deel 4 Zuid-Nederland. Topografische dienst. Wolters Noordhoff Groningen 1997

Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008

Luchtfoto, <http://maps.google.nl>

Provincie Noord-Brabant, Cultuurhistorische waardekaart (<http://www.noord-brabant.nl/CHW>)

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, IKAW 2 (Indicatieve kaart Archeologische Waarden), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, AMK (Archeologische monumentenkaart), Amersfoort.

Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft.

Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Staring Centrum, Wageningen, 1989

Stichting voor Bodemkartering, Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Tranchot en v. Muffling, Kartenaufnahme der Rheinlande 1803-1820

Twaalf provinciën 2007. Atlas van topografische kaarten. Nederland 1955-1965. Uitgeverij twaalf provinciën. Landsmeer.

Digitale bronnen

Ruimtelijke plannen

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed - Archis III

<http://archis.cultureelerfgoed.nl>

Literatuur

Bont, Ch de., Cultuurhistorisch onderzoek Oost-Brabant, 1993.

Cate, J. A. M. ten. A. F. van Holst, H. Kleijer en J. Stolp, 1995. Handleiding bodemgeografisch onderzoek; richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem. Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Cohen, K.M. & E. Stouthamer, 2012. Beknopte toelichting bij het digitaal basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas Delta, Utrecht, 2012.

Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988. Archeologie in Nederland; De rijkdom van het bodemarchief. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Amersfoort.

Kuiper, M. 2006/2007. Atlas van topografische kaarten Nederland, 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006)

Bijlage 4: Overzicht vondstlocaties

Zaak nr:	Coördinaat	Periode	Vondsten	Complexen
2018499100	178400/377500	IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen	Bot, gebruiksmateriaal, keramiek, metaal	Bewoning, grafveld, industrie en nijverheid
2067317100	178370/377520	Romeinse tijd	Gebruiksmateriaal	Bewoning
2075077100	178200/377580	IJzertijd, Middeleeuwen	Keramiek	Bewoning, grafveld
2075077100	178400/377500	IJzertijd, Middeleeuwen	Gebruiksmateriaal	Bewoning, grafveld
2118785100	177400/378250	IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Keramiek	Bewoning
2134896100	176695/377761	Nieuwe Tijd	Keramiek, metaal	Agrarisch
2148300100	177436/378260	Bronstijd, IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Bot, bouwmateriaal, gebruiksmateriaal, keramiek, metaal, vuursteen, onbekend	Bewoning, industrie en nijverheid, infrastructuur
2195305100	176643/377443	Middeleeuwen	Keramiek	Bewoning
2301747100	177400/377920	Nieuwe Tijd	Geen	Bewoning
2328389100	176714/377397	IJzertijd, Romeinse tijd, Nieuwe Tijd	Keramiek	Bewoning, infrastructuur
2333037100	178128/378339	IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Gebruiksmateriaal, keramiek, metaal, onbekend	Onbekend
2390929100	178180/378152	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Keramiek	Bewoning
2410595100	178002/378310	Middeleeuwen	Keramiek	Bewoning

2420144100	177998/378304	Middeleeuwen	Geen	Bewoning
2774901100	176620/377300	Neolithicum	Vuursteen	Onbekend
2774918100	176860/377160	IJzertijd	Keramiek	Bewoning
2815271100	178380/377860	IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen	Keramiek	Bewoning
2891899100	177035/378525	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Bouwmateriaal, keramiek	Bewoning
2891906100	177750/378100	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Keramiek	Cultus
2892002100	177730/377830	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Gebruiksmateriaal	Bewoning
2892010100	177980/377980	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Gebruiksmateriaal	Bewoning
2912041100	177570/376940	Nieuwe Tijd	Keramiek	Bewoning
2956155100	178300/377500	Romeinse tijd	Metaal	Onbekend
3101508100	176640/377060	IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen	Keramiek	Bewoning
3119378100	177000/377000	Neolithicum, Bronstijd	Onbekend	Onbekend
3125939100	177200/378375	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Geen	Bewoning
3126124100	177935/378435	Middeleeuwen	Metaal	Onbekend
3149989100	176620/377300	Paleolithicum, Mesolithicum, Neolithicum, Bronstijd, IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen	Keramiek, metaal, vuursteen	Bewoning, onbekend
3151972100	177553/377386	Nieuwe Tijd	Geen	Bewoning
3178710100	177290/377060	Neolithicum, Bronstijd	Onbekend	Onbekend

4002188100	177789/377915	IJzertijd, Middeleeuwen	Keramiek	Bewoning
4023037100	177619/377736	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd, Onbekend	Bot, bouw materiaal, gebruiksmateriaal, keramiek, metaal, vuursteen	Bewoning
4697964100	177695/377406	Nieuwe Tijd, Onbekend	Bouw materiaal, gebruiksmateriaal, keramiek	Bewoning
4740293100	177893/378433		Geen	Geen

Bijlage 5: Overzicht archeologische monumenten

AMK nr:	Coördinaat	Periode	Complex
1360	177759.6/378112.1	Middeleeuwen	Kerk
1363	176408/377781.7	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Kasteel, Kasteel
2917	176365/377755.6	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Kasteel, Kasteel

Bijlage 6: Overzicht archeologische onderzoeksmeldingen

Zaak nr:	Coördinaat	Onderzoek	Periode	Vondsten	Complexen
2018499100	178400/377500 Oppervlak: 0.249175 ha.	Onbekend	IJzertijd, romeinse tijd, middeleeuwen	Bot, gebruiksmateriaal, keramiek, metaal	Bewoning, grafveld, industrie en nijverheid

2021381100	178150/377150 Oppervlak: 0.249176 ha.	Onbekend	Onbekend	Geen	Geen
2067317100	178382.7/377556.8 Oppervlak: 0.530339 ha.	Opgraving	Romeinse tijd	Gebruiksmateriaal	Bewoning
2075077100	178200/377580 Oppervlak: 0.249175 ha.	Opgraving	IJzertijd, middeleeuwen	Gebruiksmateriaal, keramiek	Bewoning, grafveld
2102795100	176557.5/378044.5 Oppervlak: 0.665937 ha.	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2118785100	177424.1/378261.2 Oppervlak: 1.61802 ha.	Proefsleuven	IJzertijd, romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd	Keramiek	Bewoning
2120299100	178218.1/377028.5 Oppervlak: 0.693826 ha.	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2126788100	176697/377739.6 Oppervlak: 1.8618 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2134896100	176697.2/377741.8 Oppervlak: 1.85544 ha.	Proefsleuven	Nieuwe Tijd	Keramiek, metaal	Agrarisch
2137771100	178523.6/376816.4 Oppervlak: 51.9626 ha.	Proefsleuven	Onbekend	Geen	Geen
2145199100	176408/377781.7 Oppervlak:	Proefsleuven	Onbekend	Geen	Geen

	0.264444 ha.				
2147434100	176518.8/377502.2 Oppervlak: 0.153895 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2148300100	177430.6/378261.4 Oppervlak: 1.96177 ha.	Opgraving	Bronstijd, ijzertijd, romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd	Bot, bouw materiaal, gebruiksmateriaal, keramiek, metaal, vuursteen, onbekend	Bewoning, industrie en nijverheid, infrastructuur
2172025100	178457.2/376826.8 Oppervlak: 32.8146 ha.	Opgraving	IJzertijd, romeinse tijd, middeleeuwen, onbekend	Bot, gebruiksmateriaal, keramiek, metaal	Geen
2195305100	176716.2/377413.3 Oppervlak: 1.17489 ha.	Booronderzoek	Middeleeuwen	Keramiek	Bewoning
2211172100	177692.8/376428.9 Oppervlak: 14.6932 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2246570100	177275.9/378077.4 Oppervlak: 1.11741 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2301747100	177386.4/377927.1 Oppervlak: 0.457593 ha.	Proefsleuven	Nieuwe Tijd	Geen	Bewoning
2328389100	176688.1/377406.8 Oppervlak: 0.673367 ha.	Proefsleuven	IJzertijd, romeinse tijd, nieuwe tijd	Keramiek	Bewoning, infrastructuur
2333037100	178083.4/378308.4 Oppervlak: 0.253285 ha.	Proefsleuven	IJzertijd, romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd	Gebruiksmateriaal, keramiek, metaal, onbekend	Onbekend

2390929100	178156.6/378152.5 Oppervlak: 8.6761 ha.	Booronderzoek	Middeleeuwen, nieuwe tijd	Keramiek	Bewoning
2410595100	178035.4/378333.7 Oppervlak: 1.48371 ha.	Proefsleuven	Middeleeuwen	Keramiek	Bewoning
2420144100	178176.9/378136.7 Oppervlak: 3.67606 ha.	Opgraving	Middeleeuwen	Geen	Bewoning
2424721100	176448.8/377664.3 Oppervlak: 1.36389 ha.	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2431688100	176706.5/376912.6 Oppervlak: 1.40511 ha.	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2459074100	176474.8/377544.5 Oppervlak: 0.04419 ha.	Begeleiding	Onbekend	Geen	Geen
3982060100	177980.8/378432.5 Oppervlak: 4.5067 ha.	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
3987578100	177787.2/378398.3 Oppervlak: 4.35767 ha.	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4002188100	177789.1/377915.2 Oppervlak: 0.368808 ha.	Opgraving	IJzertijd, middeleeuwen	Keramiek	Bewoning
4023037100	177840/378254.5 Oppervlak:	Proefsleuven	Middeleeuwen, nieuwe tijd, onbekend	Bot, bouw materiaal, gebruiksmateriaal, keramiek,	Bewoning

	0.961091 ha.			metaal, vuursteen	
4567245100	177348.9/376885.4 Oppervlak: 4.58232 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4584571100	177696.4/377407.1 Oppervlak: 0.110391 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4609251100	177631.8/376851 Oppervlak: 0.368723 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4647021100	176415.1/377531.7 Oppervlak: 0.507356 ha.	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4659520100	177582.1/377146.3 Oppervlak: 0.091686 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4681885100	177512.4/377367 Oppervlak: 0.169495 ha.	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4696246100	177860.1/377678.1 Oppervlak: 0.212743 ha.	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4697964100	177695.7/377408 Oppervlak: 0.092027 ha.	Proefsleuven	Nieuwe Tijd, onbekend	Bouwmateriaal, gebruiksmateriaal, keramiek	Bewoning
4740293100	177874.8/378398.9 Oppervlak: 9.03761 ha.	Proefsleuven	Onbekend	Geen	Geen
4748694100	177311.1/378015.5	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen

	Oppervlak: 18.2409 ha.				
4778015100	177887.4/378404.7 Oppervlak: 8.14089 ha.	Onbekend	Onbekend	Geen	Geen
4783920100	177314.5/378014.6 Oppervlak: 4.46371 ha.	Onbekend	Onbekend	Geen	Geen

Bijlage 7: Boorbeschrijving

Algemene boorgegevens	
Soort boring	BAR
Projectnummer	20-061
Projectnaam	Speelheuvelstraat 30, Someren
Deelgebied	NVT
Organisatie	ArcheoPro
Archis meldingsnummer	4862336100
Coördinaatsysteem	RD2000
Coördinaatsysteemdatum	ETRS89
Locatiebepaling	GPS en meetlint
Referentievlak	NAP
Bepaling maaiveldhoogte	AHN – Waterpas
Boormethode	Guts en edelman
Boordiameter	3 cm en 15 cm
Opdrachtgever	Van Bree Someren

Posities van boringen (boorlocaties)			
Boornummer	XCO	YCO	Meters t.o.v. NAP
1	177407.7	377705.2	25.40
2	177406.2	377687.1	25.73
3	177393.0	377677.7	25.74
4	177385.4	377661.5	25.70
5	177372.9	377647.5	25.52
6	177422.7	377679.8	25.51
7	177404.6	377661.5	25.98

8	177393.3	377648.0	25.77
9	177382.5	377633.1	25.73
10	177437.8	377675.1	25.40
11	177427.8	377662.4	25.95
12	177414.5	377645.6	25.97
13	177402.0	377630.7	25.77
14	177453.3	377670.5	25.55
15	177441.3	377657.4	25.60
16	177430.0	377643.2	25.93
17	177418.6	377629.4	25.98
18	177405.9	377614.5	25.70

Boorbeschrijving volgens ASB 5.2																			
Boor Nr.	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken							AIS
		GD	BK	BS	BZ	BV	BH	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	GI	
1	68	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		
	100	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ	
2	44	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		
	86	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	125	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ	
3	88	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	105	Z		1				GE	GR	LI	OR					Gley			
	150	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ	
4	120	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	150	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ	
5	47	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P1
	100	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ	
6	87	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		
	123	Z				1	3	BR	ZW	DO							VRG		
	150	Z		1				GE	GR	LI	OR					Gley			
7	124	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P1
	137	Z					1	GE	GR		BR						VRG		

	170	Z		1				GE	GR	LI						BHC		DEZ	
8	73	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P1
	86	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	140	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ
9	33	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		
	68	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P2
	100	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ
10	88	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		
	121	Z				1	3	BR	ZW	DO							VRG		
	150	Z		1				GE	GR	LI	OR						Gley		
11	47	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	139	Z				1	3	BR	ZW	DO							VRG		
	170	Z		1				GE	GR	LI	OR						Gley		
12	107	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P1
	135	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	180	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ
13	65	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P1
	83	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	125	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ
14	87	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	112	Z		1				GE	GR	LI	OR						Gley		
	155	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ
15	87	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		
	108	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	150	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ
16	125	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P1
	133	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	170	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ
17	123	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P1
	157	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	195	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ
18	32	Z					3	BR	GR	DO	GR						VRG		P2
	46	Z					1	GE	GR		BR						VRG		
	85	Z		1				GE	GR	LI							BHC		DEZ

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject

Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand

Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ = bijmengsel zand, BG = bijmengsel grind, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers:
1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR = oranje,

PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.

TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).

IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker

VLK = Vlekken (V): 2^e en 3^e letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig, 3 = veel

Overige kenmerken:

CO = Consistentie (C): ZSL=zeer slap, SLA=slap, MSL=matig slap, MST=matig stevig, STV=stevig

PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel)

VS = veensoorten

SST = Sedimentaire structuren

BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont

BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor, VRG = vergraven, OPG = opgebracht

GI = Geologische interpretaties; DEZ = dekzand

AIS = Archeologische indicatoren; P = (baksteen)puin